

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtak in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četr leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za drugo izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Deležniki „Katoškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 15 vin, za dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Nazaprto reklamacije so poštno proste.

Kandidatje Slovenske kmečke zveze.

Na zaupnih shodih v Šmarjeti pri Mariboru, pri Sv. Lenartu v Slov. gor. in pri Sv. Križu na Murskem polju so se vsi zaupniki soglasno in z navdušenjem izrekli za kandidaturu deželnega poslanca kmeta Ivana Roškarja.

Zaupniki mariborskega, slovenjebistriškega in konjiškega okraja so imeli shod v Slov. Bistrici ter soglasno in z odobravanjem sprejeli kandidaturu kmeta Franca Piškega, župana v Orehovi vasi.

Zaupni shodi po ostalih okrajih se vršijo prihodnji teden.

Kmetje, le vkup, le vkup!

Piše Franc Pišek, župan in veleposestnik v Hotinji vasi.

Viribus unitis!
(Z združenimi močmi!)

Letošnja zima prinesla nam je hudih nezdod. Trte po vinogradih so vsled hudega mraza dne 21. na 22. in 23. januarja močno pozeble, in da se še z rezanjem reši, kar se rešiti da, naj bi se trte obrezovale, kakor strokovnjaki svetujejo in kakor je potovalni učitelj g. J. Bele v Slovenskem Gospodarju opisal.

Mnogo tisoč drevesc ogledali so zajci in morale se bodo z novimi drevesci nadomestiti. Zadnja leta se je sadjarstvo močno povzdignilo, pa žal dva glavna vzroka se premalo vpoštevata.

Jame se še vedno vobče delajo premajhne in preplitve in v jeseni se ovijanje drevesc preveč opušta. Če hočemo biti sami sebi odkritosrčni, se moramo v prihodnosti poboljšati, sicer marsikateri posestnik ne more pričakovati od sadjarstva dobička. Pravilno nasajen in skrbno oskrbovan sadosnosnik, katero delo se najmanj od vseh drugih pridelkov stane, je veselje in v dobrih letih donaja potrebne dohodke.

Hočem kratko popisati, kako bi naj kmet svoje sadno drevje sadil, gnojil in oskrboval. Pred vsem tem je kmetu treba vedeti, kakšne lastnosti imajo vrste, ki jih namerava saditi in to se lahko vsak nauči iz knjige „Normalni sortiment“, ki jo je izdal štajerski deželni odbor v Gradcu. Kmetje dobijo to knjigo brezplačno. Tudi sadno drevje dobe kmetje po znižani ceni v deželni drevesnici v Ptuj in v Gleisdorfu pri Gradcu po 70 v komad, če se pravočasno oglašijo.

Kako in kedaj pa naj sadimo? Drevje naj se ne sadi pregloboko, to se pravi nič bolj, kot je stalo v drevesnici. Jama naj ima najmanj 50 cm. globokine, in širokost 150 cm. do 2 m. Zemlja naj se pred sajenjem z kompostom zmeša. Sadimo lahko v jeseni ali spomladi, boljše je zmiraj v jeseni. Če je jesen premokra, tedaj se odloži za spomlad.

Drevo naj ne bo čez pet let staro. Pred sajenjem se naj vse poškodovane korenine okrajšajo in krona oziroma veje se na eno tretjino prikrajšajo. Ko se je drevo vsadilo, se priveže celo rahlo h kolju, ker se še itak malo vsede. Na novo vsajena drevesa naj se že prvo jesen pazi, da zajci ne morejo škode napraviti. Beliti z apnenno mešanico ni dobro, boljše je, če jih obdamo s koli ali s slamo. Čez leto naj se drevo ob suši zalije, v deževnem vremenu se tudi lahko z gnojnico gnoji.

Snaženje dreves. Če so se pravilno rezala drevesa že v prvih letih, tedaj je v poznejših letih lažje snažiti. Izkušnje nas uče, da izsnažena drevesa več in boljše sadje dajo, kakor tista, ki so z mahom prevlečena in zanemarjena.

Vsak sadjar bi naj pred zimo, ko ima čas zato, mah in staro škornjo osnažil. Pod škornjo se redno nahaja jabelčni cvetoder, gosenice od jabelčnega tončiča i. dr. Pozabiti bi si se ne smelo po zimi (mesece prosinca do marca) na obiranje in sežiganje gosenične zalege, da uničimo gosenico zlatoritko, glogovega belina i. dr.

Dva največja sovražnika sadjarstva sta še: krvava ušica in rak. Krvava ušica napada samo jablane vsake starosti. Ime ima od tega, da da, če jo zmečkamo, neko črno-rudečkasto tekočino od sebe. Te ušice zabodejo svoje sesala skozi lubad in se živijo od drevesnega soka. Vsled tega napravijo veliko škodo. Te ušice pridejo po letu na obisk, in jih uničimo, ako zmečkamo z roko povsod, kjer najdemo znane bele kosmiče. Napravimo si tudi lahko

tekočino, obstoječo iz ¼ kg. tabačnega izvlečka, 1½ kg. mazljivega mila, ki se je v 20 l. tople vode raztopi, na 100 l. oziroma 80 l. vode. Ta mešanica se vzame tudi za listne ušice.

Ima jabelčno drevo raka, tedaj je najbolje, če drevo odstranimo, ali pa če je rak še majhen, se naj globoko izreže in rana se s terom zamaže.

Gnojenje sploh. Se je drevje osnažilo, še ni dovolj. Če hočemo mnogo in dobro razvitega sadja, moramo drevje gnojiti, a ta navada je redko kje. Gnoji naj se vsaj vsako tretje leto in to v jeseni.

Vzame se lahko hlevni gnoj, kompost ali gnojica. Za eno dorastlo jabelko je treba približno 1½ kg hlevnega gnoja, kateri se v jeseni z zemljo prekoplje. Če se gnoji z gnojico, naj se ista z nekaj pepelom zmeša.

Kdor hoče poskusiti z umetnim gnojem, naj vzame na odraslo drevo 5 kg. 40% kalijeve soli, 2–5 kg. tomaževe moke ali pa 1–1½ kg. čiljskega solitra. Prva dva se potrosita v jeseni in drugi pa v spomladi. Gnojiti se ne sme pri deblu, ampak (po velikosti drevesa) 1½–2 m od debla. Če hočemo drevje pravilno saditi in oskrbovati, nam bo trud obilno poplačalo.

Politični ogled.

— **Deželni zbor.** V posebni odsek za železniške zadeve sta bila izvoljena poslanca Roškar in Vošnjak. — V deželnem proračunu za leto 1907 se je pomankljaj zvišal proti lansnemu letu za 830.000 K. Nemška večina strašno grdo gospodari. Poslanec Roškar (Slov. kmečka zveza) je vložil predlog zaradi varstva živinske cene. — Poslanec Vošnjak je utemeljeval svoj predlog zaradi lovine. — Poslanec Roškar pa je utemeljeval svoj predlog, da se štiti domača živina. Govor je bil temeljit. V prihodnji številki ga priobčimo. — V torek je bil v deželni zbornici sodni dan za Ornika. Poslanec Šaherl mu je pošteno krtačil vest. Glej našo notico v ptujskem okraju.

— **Med Nemci** v mestnem volilnem okolišu Ptuj–Lipnica je prišlo do razpora, ker hoče kandidirati vsenemški poslanec Malik. Nemška ljudska stranka pa ni žnjim zadovoljna. Na nekem shodu v Ptuj so klicali zborovalci Maliku „ptuj“ in mu dokazali, da je govoril neresnico. Malik pa je očital Nemški ljudski stranki lenobo, strahopetnost, hinvščino, terorizem in neresnico. Na tem nemškem shodu je govoril tudi urednik „Štajerca“, Linhart. Ptujski gospodje so posebno hudi na vsenemško stranko, ker so vsenemci rekli, „da je „Štajere“ sramota za nemško stvar.“

— **Kranjsko.** Za kandidata Slov. ljudske stranke v Ljubljani je proglašen obrtnik g. Kregar. Liberalci kandidirajo ljubljanskega župana Hribarja.

— **Koroško.** Kat. slov. politično društvo za Koroško bo priredilo dne 21. t. m. v Celovcu zborovanje, na katerem se določijo kandidati za prihodnje državnozbornske volitve.

— **Naš cesar v Pragi.** Naš cesar se poda med 5. in 9. aprilom v Prago. Cesar vzame seboj veliko spremstvo in ostane v Pragi 10 dni.

— **Dunajski župan** dr. Lueger je toliko ozdravel, da je zapustil posteljo. Dne 15. ali 16. t. m. se bo podal dr. Lueger na jug, da si okrepi zdravje.

— **Med Avstrijo in Srbijo** bo baje kmalo poravnani carinski razpor, ker je naša država dala ugodne pogoje. Če le ne bo zopet kaj na škodo kmeta!

— **Nemška podivjanost.** Pruske šolske oblasti so izključile iz gimnazij dijake tistih starišev, ki so za poljski poduk v ljudskih šolah. Oblasti namreč utemeljujejo to svoje dejanje, da stariši teh otrok prekršijo državne postave. To počenje je skrajno krivično, kajti potem bi morali izključiti iz šol tudi vse tiste učence, katerih stariši so zaprti zaradi kakega hudodelstva ali prestopka. Tako zagrižen, brezobzirni in surovi so ti Nemci nasproti Slovanom. Seveda, kar se tega tiče, niso naši Nemci nič boljši, samo da v Avstriji nimajo take oblasti. Zato pa bi radi spravili Avstrijo pod prusko pikhaubo.

— **Prodiranje Nemcev.** Dandanes je že ne bo dežele, v kateri se ne bi bila v zadnjih letih naselila močna nemška naselbina. Ves Balkan je že prepreden z mrežo nemških naselbina: Bosna, Her-

cegovina, Srbija, Bolgarija, Romunija. V večjih mestih Turčije in Grške dobi največje trgovce — Nemce. V Mali Aziji, v Egiptu — povsod močne naselbine. Lahko rečemo, da ga ni v Orientu večjega kraja, kjer ne bi bilo kakršnegakoli nemškega društva. O prodiranju germanstva, t. j. nemških trgovcev in industrialnih podjetnikov so pisali te dni tudi francoski listi. Po francoski severoafriški koloniji Maroko imajo danes Nemci že povsod svoje ljudi. Kako izborna znajo Nemci izkoristiti zaklade tujih dežel in narodov v svoj prid, vidimo tudi mi — Slovenci.

— **Bolgarija.** Dne 10. t. m. je ustrelil nek odpuščen uradnik ministrskega predsednika Petkova, ki se je zgrudil, od treh krogelj zadet, mrtev na tla. Trgovski minister Genadjew, ki je šel s ministrskim predsednikom, je bil ranjen na roki. Uradnik je izvršil napad iz političnega maščevanja. Morilca so prijeli. Bolgarski listi poročajo, da je po seji sobranja (državnega zbora) šel ministrski predsednik Petkov s svojimi tovariši ministri na sprehod. Pri povratku jim prideta nasproti dva gospoda, od katerih eden začne streljati na ministra. Tudi prejšni ministrski predsednik Stambulov je bil umorjen.

— **Balkan.** Srbija je 7. t. m. obhajala 25-letnico, ker je postala kraljevina. — V torek 5. t. m. so Bolgari praznovali 30-letnico osvobojenja Bolgarije.

— **Rusija.** Državna дума je bila v torek slovesno odprta. Podpredsednik državnega sveta Golubov je prečital carski ukaz, s katerim se sklicuje novo izvoljena дума v zasedanje. Na to so vsi poslanci prisegli. Po prisegi se je vršila volitev predsednika. Izvoljen je poslanec Golovin s 356 glasovi proti 102 predsednikom. Levica je sprejela to izvolitev z odobravanjem. Novi predsednik je na to izpregovoril. Zahvalil se je na izvolitvi ter izrazil nado, da bo nova дума brez obzira na stranke složno delovala v blagor prebivalstva ter z vladarjem zajedno uresničila dobrote, katerih se narod nadja od ustave in ustanovnosti.

— **Francosko.** V Parizu so te dni štrajkali uslužbenci pri mestni elektrarni, tako da je mesto bilo več noči brez luči. Vsled tega niso mogli zvečer delati v nobenem uradu, posebno na pošti je zaostalo na stotisoče pisem. V gledališčih niso mogli igrati.

— **Na Španskem** je pri volitvah zmagala katoliška stranka. Tamošnji prostozidarji bi radi v deželi pripeljali do takih razmer, kakor na Francoskem.

— **Perzija.** V Perziji se je začela gonja proti kristjanom, ki vsled tega zapuščajo tamošnje kraje. Ker nimata niti novi parlament, niti vlada nobene moči, bo to razmerje še nadalje vladalo.

— **Mandžurija.** Japonska je začela svoje čete prevažati nazaj na Japonsko. Samo 15.000 mož ostane v Mandžuriji za varstvo železnice.

— **Vojska.** Dne 18. m. m. je prišlo med četami republike Honduras in Nikaragua v Srednji Ameriki do boja. Čete Hondurasa so bile odbite, padel je v boju tudi general Carzano, ki je vodil čete te republike. Čete Nikaragua prodirajo sedaj v Honduras.

Razne novice.

* **Gnojenje spomladnih setev.** Današnjemu listu prilagamo prospekt tovarne za Tomaževo žlindro.

* **Tržne vesti.** Čeravno je mraz pojenjal, vendar ni nikakih sprememb na tržišču. Blaga je sicer dovolj na trgu, toda ponudniki niso silni. Vsled tega je promet jako neznačen. Tožbe, da je ozimina trpela, nikakor ne vplivajo na značaj tržišča, ker se to poročilo ne smatra za povsem resnično. Na Ogrskem primanjkuje vagonov, blago se počasi premiče in nekateri mlinci so si v skrbeh, kako bodo zadostili večji zahtevi po moki o praznikih. V Ameriki je pač postalo živahno tržišče, ki pa dosedaj ne upliva na naše. Pšenica je ostala pri isti ceni. Cena bi bila pšenici padla, če bi budapeštanski mlinci ne kupovali po zahtevnih cenah; tako je ostala cena nespremenjena. Rž je šla isto pot kakor pšenica, čeravno je zanimanje za rž večje kakor za pšenico. Oves je v cenah jako stalen, deloma se zahtevajo za nekaj vinarjev višje cene. Turšica je deloma poskočila vsled tega, ker blaga ni lahko dobiti, ker se še

prevoz vrši vedno neredno. Visoko ceno so dobili otrobi. Veliko se zahteva, mlinom pa jih primanjkuje. Svinjska mast je tudi nekoliko poskočila v cenah, ker je dovoz pitane živine ponehal.

* **Zivina in meso.** Kakor kažejo vsa poročila raznih tržišč, je cena živemu blagu padla in to še za več kron. Nasprotno temu pa meso nikakor ni postalo ceneje. Ako cena živemu blagu poskoči, so gotovo tudi mesarji z višjimi cenami pri rokah ali o znižanju mesa pa nočejo ničesar slišati, kadar pade cena živemu blagu. Ker so se mesarji sami izrazili, da težko pričakujejo nižjih cen živine, da bi potem svojim odjemalcem ložje z nižjimi mesnimi cenami postregli, jim je sedaj prilika, dana, to pokazati tudi v istini. Kar velja za drugod, velja tudi za nas.

* **Snežilo** je zopet minolo soboto tako močno, da so nekatere železnice v alpskih deželah ustavile promet. Pri nas ni toliko snežilo.

* **Slovenci in sv. oče.** Iz Rima se piše „Slovenec“ 6. t. m.: Sv. oče Pij X. je sprejel v posebni audienci dr. Evgena Lampeta kot zastopnika slovenskih katoliških društev. Dr. Lampe je poročal o prosperujoči slovenski društveni organizaciji. Sveti oče je izrazil svoje veselje in dal apostolski blagoslov vsem članom „Cecilijinega društva“, „Slovenske krščanske socialne zveze“, „Leonove družbe“, „Katoliškega tiskovnega društva“, „Obrambnega društva“, „Društva sv. Marte“ in Marijanskiim gojenem. Posebno se je zanimal papež za „Cecilijino društvo“ ter šaljivo pripomnil: „Recite jim: Cantino bene! — Naj dobro pojejo!“ Ko je pripomnil dr. Lampe, koliko vrlih mladeničev je združenih v naših katoliških društvih, je dejal sv. oče: „Naj bodo pogumni in zvesti! Sporočite mladeničem „Slovenske krščanske-socialne zveze“, da jih še posebej blagoslavljaj!“

* **Kmetijske zadrage.** Govor poslanca dr. Jankoviča v deželni zboru. (Začne v slovenskem jeziku.) Visoki deželni zbor! Čeprav je predmet mojega današnjega vtemeljevanja za vsem gospodarskega značaja vendar podvzamem precej to prvo priliko, da govorim v visokem deželni zboru v slovenskem jeziku, ker smatram to kot samoobsebi umevno dolžnost, našo in kot važno pravico slovenskega naroda, ki zavzema dobro tretino štajerskega ozemlja. V tem oziru moramo biti dosledni, ker tako ravnanje zahteva naša narodna čast in naš narodni ponos. (Nadaljuje v nemškem jeziku.) Dragi gospodje! Prej ko začnem z utemeljevanjem mojega predloga o ustanavljanju kmetijskih stanovskih zadrug, dovolite, da z ozirom na uvodne slovenske besede sledeče izjavim: Govoril sem zaradi tega slovensko, ker sem prepričan, da imajo štajerski Slovenci, ki tvorijo velik del prebivalstva, pravico zahtevati, da dobi slovenski jezik tukaj v deželni zboru tiste pravice, ki mu pristojijo in katere bi morali pripoznati tudi vi, velečeni gospodje, ako vam ni brezmejna prenapetost pri razpravi tega vprašanja merodajna. Predstavljajte si, da ste vi v našem položaju, da tvorite v dvojezični deželi narodno manjšino. Gotovo bi bilo za vas v tem slučaju samo ob sebi umevno, da bi se posluževali v govorih, interpelacijah in predlogih svojega maternega jezika. In kar je za vas, velečeni gospodje, pravično, mora biti tudi za nas. Posluževali se bomo torej v bodoče večkrat svojega maternega jezika, da dokažemo naše pravice.— Sedaj pa dovolite, da utemeljim svoj predlog. Postava o obveznem ustanavljanju kmetijskih stanovskih zadrug je storila dolgo in težavno pot, predno se je sklenila. Šestkrat jo je predložila vlada v državnem zboru. In to vsled tega, ker so se pojavila nasprotujoča se mnenja, posebno glede izvrševanja in se je v začetku tudi mislilo postaviti o stalnih domovih žnjo zvezati. Zaradi tega so to zapreko odpravili. Ko so pozneje odpravili še eno zapreko, namreč postaviti skleniti kot državno postaviti, se je sklenila kot državni okvirni zakon in se je dala s tem potrebna odločitev deželni zboru glede na potrebe posameznih dežel. Postava se je sprejela 1. 1901, cesar jo je potrdil 27. aprila leta 1902. Nedvomna stiska našega kmečkega stanu, potreba, težko gospodarsko vprašanje glede obveznih zadrug kmalo ugodno rešiti in z ustanovitvijo kmetijskih organizacij storiti pomenljiv korak na polju tako nujno potrebne kmetijske preosnovitve je napotila mojega vel. tovariša g. dvornega svetnika dr. Ploja, da je vložil tozadevni predlog in ga utemeljeval dne 30. septembra 1. 1904. Žal, da se na njegov predlog do zdaj ni nič zgodilo. Tega je bržkone največ krivo denarno vprašanje pri teh zadrugah, ker bi se v smislu postavbe morala ustanoviti zadruga v vsakem sodnijskem okraju. Ta bi morala imeti svojega tajnika, ki bi stal na leto 1200—1600 kron. Ker imamo na štajerskem 163 okrajev, bi to zneslo precejšnjo svoto, ki bi se nikakor ne pokrila z 4% zvišanjem doklad. Vrh tega bi še tudi druge potrebščine zahtevale precejšnjo svoto. Merodajno je bilo bržkone tudi to, ker se različne od države in dežele podpirane organizacije vedno bolj razvijajo in plodonosno delujejo. Nasprotno se pa mora upoštevati, da naredijo po motivnem poročilu državnega zbora te stanovske organizacije velike koristi, ker tvorijo krepko zastopstvo kmečkega stanu za obrambo njegovih materialnih in npravnih koristi. S tem se tudi oživlja duh skupnosti celega stanu in se povzdiga skrb za celi stan. Velike važnosti bi bil tudi njihov nadaljni razvoj. Iz teh vzrokov sem se postavil zopet ta predlog ter ga priporočam deželni kulturnemu odseku v temeljito preučevanje. Če se zaradi od meni navedenih ali pa drugih, meni neznanih vzrokov moj predlog odkloni, naj se vsaj povejo vzroki, da naši

kmetje vedo, zakaj se ravno pri nas to ne uvede. Če se pa sklene ustanavljati te organizacije, kar bi jaz pozdravil z odkritim veseljem, potem prosim za pravično upoštevanje narodnostnih razmer v naši deželi. V formalnem oziru prosim, da se ta predlog od deželni kulturnemu odseku.

* **Novo breme občinskim predstojnikom** je naložilo štajersko namestništvo lanskega leta. Gre se za iztirjatve zaostalih doneskov za okrajne bolniške blagajne. Stvar obstoji v tem, da se je občinskim odbornikom naložila iztirjatve na sledeči obširni način. Župan dobi rubriko s pripetim plačilnim nalogom. Pri vročilu te plačilne naloge je stranki na voljo dano, znesek izročiti županu in to v razpredelku 2. rubrike zabeležiti oziroma zapisati opombo ali slučajni ugovor. V razpredelku 3. zapiše vročevalc beležke, ako ni izročil nalog kateremu strankinemu domačinu oziroma zabeležiti ustmeno izjavo dolžnika. V razpredelku 4. izpolni občinski predstojnik 6 točk in pošlje rubriko okrajnemu glavarstvu. V razpredelku 5. dobi župan nalog, da izvrši rubežen ali cenitev. Z izpolnjenim razpredelkom št. 6. poroča župan o izvršitvi rubljenja. Končno se mu v razpredelku 7. naroči, da izvrši dražbo in pošlje izkupljeni znesek dotični blagajni. To bode delalo županom mnogo sitnob in če bo šlo tako naprej, potem si mora župan nastavitvi tajnika in kmet, ti pa plačaj. Prosimo deželne poslance, da delajo na to, da se ta ukaz razveljavi oziroma da se v bodoče kaj takega več ne nalaga, sicer bode padlo marsikateri zavarovalnici v glavo, da bode opravljala občina njene posle v prenešenem delokrogu.

* **Poškodbe po divjačini.** Deželna poslanca dr. Jankoviča in Roškar sta stavila na deželni odbor sledeči predlog zaradi poškodb po divjačini v tej zimi: Po časnih poročilih in osebnih naznanilih je vsled velikega snega in hude zime povzročila divjačina kmetom na sadnem drevju in trtah veliko škodo. Posebno na Spodnjem štajerskem tarnajo kmetje, kako velikansko škodo so jim naredili zajci z ogledanjem sadnega drevja in trt čeravno so iste obvarovali z apnom. Da navedem samo nekatere slučaje, omenim, da znaša samo v Petrovčah škoda po divjačini 500 K, posestniku Stefanu Koželj v Teharjih so uničili zajci med 1000 drevesc okoli 300 2- do 3-letnih, čeravno jih je namazal z apnom. Lansko leto je apno varovalo drevesca. O zelo velikih poškodbah se poroča iz Savinjske doline, Savske doline, Murskega polja, Slovenskih goric itd. Zaradi tega vprašajo podpisani: 1. Ali je visoki deželni odbor voljen, predložiti novo posebno postavo o poškodbah po divjačini, ker nova lovška postava ne štiti kmeta pred takšnimi poškodbami in je vsled tega trpel kmet letos velikansko škodo; 2. če je voljan, dati izjemoma odškodnino tudi tistim posestnikom, ki niso svoje nasade zavarovali, ker jih je prehitela letošnja huda zima; 3. ali je voljan, dati navodila, da bodo kmetje za vse odškodovani.

* **Napadi na kmečke kandidate.** Sprejeli smo: „Narodni list“ je v štev. 10 dne 7. marca izrekel svojo sodbo o kandidatih Kmečke zveze. Nad vse srečni narodovci so sedaj prepričani o duševni in gospodarski revščini kmečkih kandidatov. To navdaja vse narodovce in njih modrijane s trdnim zaupanjem, da zginemo kandidati Kmečke zveze“ kar najprej iz površja, ter ponižno prepuščimo vse delo za javnost njim, kateri so edini poklicani in zmorni osrečiti vse stanove ter rešiti kmeta-trpina. Le pogledajte jih, kako so skrbni in postrežljivi: v enem svojem „Narodnem listu“ se debelo nalažejo o tebi, ako nisi njih kalibra: ako želiš, ti v drugem listu prvotno laž popolnoma preključijo. Ako pa pogledaš sledečo tretjo številko, najdeš prvo laž v nekoliko drugi obliki zopet ponovljeno in še najmanj pet na novo pridjanih. Pa še naj kedo dvomi, da niso sposobni za vse? Njih tukajšnji dopisnik se je dvignil visoko nad navadne ljudi, on ni vezan na resnico, tudi ne na dostojnost. V enem in istem članku mi dvakrat oponosi farovške piščance. Preneumno bi bilo odgovarjati na take budalosti. Omenim samo to, da se ne sramujem stopiti v farovž, v katerem stanuje pošena in blaga duhovščina. A tje ne zahajam nikdar zaradi zavidanih piščanc, ampak z uradnimi ali sploh javnimi opravili. Dalje trdi dopisnik, da govorim v deželni zbornici le to, kar mi drugi poslanci pišejo. O tem pa zahtevam od njega dokaze. Ako mi dokaže, da mi je snisal kdorkoli vsaj en govor, tedaj mu radovoljno izplačam 100 kron, v ktere koli namene, ako mi tega ne dokaže, kar mi tudi ne more, ker se mi nikdo nobenega govora spisal ni, zato ga že danes imenujem brezsravnega lažnika. Nadalje mi pravi, da sem v kmetovanju skrajno zanikern. No, hvalil se ne bom, ker lastna hvala smrdi. Preživljal sem dozdej sebe in svojo rodbino pošeno. Bogat nisem, pa tudi ne bom; ker nemorem pa tudi nočem delati advokatskih ali notarskih in ednakih računov. Delam mnogo za javnost in sprejemem včasih tudi nevhvaležnost za plačilo. A to trdim, ako mi blagoslovi Bog moje delo zanaprej tako kakor do zdaj, tedaj se naj noben narodovec ne zboji, da bi prišel jaz ali kateri od mojih niemu v oskrb ali nadlego. Konečno trdi, da me v lenarčkem okraju noben kmet ne mara. Tega do sedaj pač nisem vedel, pa še tudi danes ne verujem. Nekteri kmetje so mi zatrdili, da so me minuli četrtek dne 7. t. m. zbrani kmetje pri Sv. Lenartu v lepem številu nad 200 enoglasno svojim kandidatom proglasili. Če so to storili zaradi tega, da me ne marajo, da se me znebijo in odpravijo na Dunaj, tega mi niso povedali. Vprašajte jih, vi gospod narodovci kot dopisnik, da lahko to v vaš list poročate. S poštenjaki

kmeti, katerih ima Sv. lenartski okraj v obilnem številu, sem dozdej prav dobro shajal. Imam tudi nasprotnike, med temi nekatere štajerčijance, grozno nasprotni so mi pa vsi narodovci, a teh je vsled zdravega razuma našega ljudstva tukaj bore malo. Zanaprej na vsako laž, katero bode „Narodni list“ znova prinesel, ne bom odgovarjal; škoda za čas. Ako pa sploh miru ne bo, potem bom poročal, katerih sredstev se tukajšnji narodovci za rešitev kmečkega stanu že dozdej poslužujejo in še bodo posluževali. Udani J. Roškar, kmet in deželni poslanec.

* **Lov na vollice.** Narodna stranka zatrjuje polnih ust, da jim je sveta skrb tudi za delavstvo. Toda narodovci vidijo delavstvo samo v Trbovljah in Hrastniku, samo tamkaj prirejajo shode, drugod po slovenskem štajerskem pa se popolnoma nič ne brigajo. Zakaj? Ker jim ni za delavstvo, ampak samo za glasove pri volitvah. Toda Kmečka zveza bo pokazala, da bo ona za vse stanove skrbela, in za to je brezdvomno, da bodo delavci šli za našimi poštenimi ljudmi, ne pa za političnimi sleparji.

* **Zagrizenost.** Nemcem se je posrečilo po dolgem rovanju, da je bil prestavljen vinarski inštruktor gosp. Ašič iz Ormoža v Smarje. Kakor poroča sedaj „Grazer Tagblatt“, je zakrivil gosp. Ašič samo to, da je razpošiljal za svoja predavanja slovenska vabila. Slovenski kmetje, ali boste res pustili, da dela par privandranih Nemcev in pešiča njim udanih nemčurjev kar hoče. Ali se vaše roke ne stisnejo v pest?!

* **Zrakoplov** so videli v četrtek dne 7. t. m. po Spod. štajerskem. Bil je velik, bel zrakoplov, ki je jadral visoko v zraku proti jugu. Kakor se poroča, je padel na tla v Kočevju na Kranjskem. Neki stotnik se je peljal v njem iz Dunaja in je rabil do Kočevja samo pet ur.

* **Celjska „Domovina“** obsoja, da je dr. Lueger daroval za nemško šolo v Hrastniku 20 K. Tudi mi to odločno obsojamo, zraven pa opominjamo „Domovino“, da je njeno narodnjaštvo glede šol zelo dvomljive vrednosti, ker njeni pristaši sami po shodih agitirajo za nemščino v ljudskih šolah in ker ji je morda znano, da je jeden celjski steber nove stranke dobival svoječasno v Hrastniku celo nagrado za vrlo poučevanje v nemščini.

* **Kdo daje „Domovini“ smer?** Kadar se bližajo volitve, se „Domovina“ vedno prelevi iz jokave slogaške v bojevit liberalko. Tako tudi sedaj, ko se posebno odlikuje po surovih osebnih napadih. Pravijo, da nadzorujeta sedaj pisavo in politično smer dr. Hrašovec in dr. Vrečko. Ne vemo, koliko je resnice na tem, zato pričakujemo jasnega odgovora, da se pokaže, ali se res skrivajo pod prvaško krinko tudi pristni liberalni obrazi!

* **Kmetje — slaboumni!** Kmete, ki so se udeležili dne 3. t. m. zaupnega shoda v Smarju pri Jelšah, označuje celjski „Narodni List“ za slaboumne. Kmetje si bodo ta kompliment vkljub svoji „slaboumnosti“ dobro zapomnili. In vi, liberalni g. učitelj Ferline, ki tako gorite za novo stranko, kaj rečete k temu, da vaše glasilo tako nesramno piše o kmetih. Seveda nič, ker niste nikdar kmeta marali!

* **Vse taji.** Pišejo nam: Vse taji dr. Kukovec v zadnjem „Narodnem listu“, kar se mu po pravici očita v javnosti političnih grehov. Dejstvo je namreč, da je v liberalni stranki sami nastala zadnji čas velika nevolja proti Kukovcu zaradi nespretnega vodstva. Kjer zine, tam naredi vsaj nove težave stranki, če je celo ne kompromitira. V liberalnih krogih se mu je tudi hudo zameril nedostojno in nepremišljen nastop dne 7. febr. v Mariboru, kjer je moral osebe, ki jih je napadal, parkrat zgrievano za odpuščanje prositi. Drugi so se zanj sramovali. Zahtevalo se je torej od njega, da svoje neumne in nespretno izreke in korake v javnosti popravi ali razjasni. Mož, namesto da bi vsled takega nezaupanja odstopil, pa prinese v zadnjem „Narodnem listu“ zagovor pod napisom: „Ker se mi to priporoča, nekoliko odgovorjam.“ No, no, to je bil še malo več nego priporočilo! In kako slabo se zopet zagovarja! Tako n. pr. pravi: da nikdar ni v Brežicah niti kje drugje klical „rajski Čobala nego klerikalca.“ To je res, in tudi vsi podpisemo, da tega nikdar ni klical. Ampak čujte, on je klical: „rajski Čobala nego dr. Benkoviča!“ Če dr. Kukovec misli, da take spretnosti iz sodnih dvoran veljajo tudi v javnosti, se jako moti.

* **„Farovške piščance“** očita celjski liberalni list g. Roškarju. Na to nesramnost odgovarja gosp. Roškar sam. Odkrito povedano, da takih ostudnih osebnih napadov nismo pričakovali od Narodne stranke in mislili smo, da nam ne bo treba z nasprotniki stopati v te nižave. Toda začeli so in vojno pravo ima sedaj svoje mesto. Za to mi rečemo danes samo to, da dr. Kukovec, Božič, Spindler, Dolar in drugi naj kar molčijo o farovških piščancih, ker so se ti moške skoro skozi celo gimnazijo redili in študirali s farovškim denarjem in bi brez te podpore bili še sedaj svinjski pastirji. Sicer pa še rečemo enkrat, da taki napadi niso po našem okusu, toda kadar bomo izzvani, šel bo zob za zob.

* **„Narodnemu listu“ v odgovor** smo dobili iz Hotinje vasi sledeči dopis: Slučajno smo dobili „Narodni list“, kateri našega župana F. Pišek grdo obrekuje, da ima najbolj zanemarjeno pestovstvo v Hotinji vasi. Podpisani, ki razmere natančno poznamo, izjavimo iz lastnega nagiba sledeče: gosp. F. Pišek ima kmetijo v najboljšem stanju; travniki, njive in sadonosniki se odlikujejo in njegova živina je marsikateremu v vzgled. Le njemu se imamo zahvaliti, da

se sadjarstvo pri nas tako lepo razvija. Za povzdig živinoreje in umno gospodarstvo je že mnogo žrtvoval. Kot župan nam je občino vzorno uredil, oskrbel lepo brizgalno, h kateri je občina samo 300 kron prispevala, vse drugo, (stala je 2400 K) je drugod nabral. Ceste imamo zdaj najlepše, da smo na nje ponosni in zato smo si ga pred kratkim spet četrtočasnik za župana izvolili. „Narodni list“ naj vzame to naznanje in če hoče obrekovanje popraviti, naj to objavi. Podpisanim je v čast, da je Fr. Pišek na občno željo kandidat za državni zbor. Hotinja ves, dne 9. sušca 1907. Anton Lobnik, velep. in obč. svetovalec. Franc Primec, krčmar. Miha Divjak, obč. odb. Janez Horvat, obč. odb. Franc Pungartnik, obč. odb. Jakob Falež, obč. odb. Janez Žigart, obč. svetovalec.

* **Osebnostni napad.** „Narodni List“ napada po svojem vse, kar ne trobi v njegov rog. Noben kandidat „Kmečke zveze“ mu ni po godu, lopne pa tudi po vsakem, o katerem le malo čuti, da bi se zanimal za „Kmečko zvezo“. Zvest si svojemu programu, „osebnosti se bodemo izogibali“, je napadel „Narodni List“ v štev. 10 med drugimi tudi na prav podoben način v celjskem okraju glede svoje neustrašljive močnatosti in obče poštenosti zelo priljubljenega veleposestnika in c. kr. fin. komisarja iz St. Jurija ob juž. žel. dr. Jos. Povalej, o katerem bi pač tudi voditeljem „Narodne stranke“, če bi jim bilo sploh kaj za stvar, moralo biti znano, da je vpisan v imenik veleposestev za okraj Celje, da poseduje tedaj „precej“ zemlje, katero pa si je na prav pošten način pridobil in sicer deloma že v dobi, ko so sedanji slavni voditelji „Narodne stranke“ še po šolskih klopih hlačke trgali. Sicer pa pričakujemo, da bode „Narodni List“ stvari in resnici na ljubo zadevo glede dr. Povaleja lojalno pojasnil, ker bi inace znala ta zadeva imeti za „Narodni List“ še prav slabe posledice. „V osebnostih vam ne bodemo sledili“.

* **„Štajerčev“ spovednik — „kaplan“ Kirchsteiger.** „Štajere“ je nedavno objavil nekaj najbolj umazanih oddelkov iz spisa bivšega nemškega kaplana Kirchsteigerja, ki ga je ta izdal z naslovom: „Spovedna molčečnost.“ Raztrobil je v svet po židovskih in socialdemokratskih listih svoj spis kot zanimiv roman, t. j. daljšo, zanimivo povest. Toda vsi količkaj poštenu listi in sploh večji del književne kritike je to mazarijo z zaničevanjem prezrl, kateri pa so spis omenili, so ga s studom zavrgli, rekoch, da ni le popolnoma neumetniško delo, marveč, da je sploh samo kup svinjarij, ki jih je ta propadli duhovnik in bivši kaplan na Zgornjem Avstrijskem namislil in nabral, da bi sramotil sveto spoved in zlasti se katoliške duhovnike kot nečistnike in sploh najbolj propale in zaničevanja vredne ljudi. Omeniti namreč moramo, da je bil Kirchsteiger od škofa v Lincu zavoljo nenravnosti in celo posilnosti suspendiran, t. j. zabranilo se mu je opravljati duhovsko službo; predno pa je bil sodnijsko obsojen, so ga zdravniki proglasili za umobolnega. Ko pa je bil izpuščen, se je začel ponujati židovsko-socialdemokratskim listom, po katerih je izdal tudi imenovani svoj spis: kajti samo ti so bili za tolike svinjarije še dovzetni — in pa naš častiljivi liberalni dnevnik „Slovenski Narod.“ Izšel je namreč nedavno slovenski prevod prvega dela te knjige, ki ga je napisal nek socialdemokrat, in „Slovenski Narod“ je to delo „zelo priporočal.“ Zato seveda tudi ni smel izostati „Štajerčev“ urednik Linhart, bivši socialdemokrat, zdaj veliki vsenemec in osrečevalec in rešitelj slovenskega kmeta. Pa občudujte njegovo doslednost! Ako zleže ali pa od kot iz sveta izve za kako pohujšljivo dejanje tega ali onega duhovnika, kako vam ga zna popisati kot celega satana. A ta v dnu srca in duše pokvarjeni Kirchsteiger mu je naenkrat najmanj toliko vruden, kot vsi evangelijski, če ne še več! Drugi duhovniki so mu hinavci in lažniki, le Kirchsteiger govori neskalsko resnico, samo za svetnika ga danes še ni proglasil. Pa če ga bo še dalje imel za svojega spovednika in svojega dvornega „kaplana“, se morda to še lahko zgodi. Štajerčeve backe pa bodo te umazanosti gotovo silno ublažile ter napravile iz teh „naprednjakov“ same nedolžne angelce!

* **Duhovnik po srcu — „Štajerec.“** Razun svojega domačega kaplana Kirchsteigerja ima „Štajerec“ od časa do časa še druge dvorne duhovnike, ki vendarle njemu diše! Tako zna povedati zadnjič novico, da je v nekem staroliberalnem bavarskem listu pisal nek duhovnik o tem, da se duhovščina ne bi smela baviti s politikom (to milo pesem zna pač „Štajerec“ najbolj ginljivo peti!). „Štajerec“ dostavi k temu med drugim vzklík: „Te besede mora verovati vsak katoliški kristjan, ker jih je zapisal katoliški duhovnik!“ Hm, véasih smo čitali, da duhovnik o politiki sploh ničesar ne zna in ne sme govoriti, in da duhovniku sploh ne smemo ničesar verjeti, zdaj bi pa temu „Štajerčevemu“ liberalnemu duhovniku (ki pa je posvečen najbrž od kakšnega židovskega časnikarja!) moral „verovati“ vsak kristjan! O pamet, kaj se tako hudomušno skrivaš pred „Štajercem!“

Slovensko katoliško akademsko društvo „Zarja“ v Gradcu. Na občnem zboru dne 7. marca je bil izvoljen za letni tečaj sledeči odbor: phil. Jos. Puntar, predsednik; ir. Bošt. Schaubach, podpredsed.; ir. Fr. Kovač, tajnik; ir. Fr. Logar, blagajnik; ir. Iv. Milač, knjižničar; ir. Aloj. Juvan, gospodar.

* **Slov. kat. akad. društvo „Danica“ na Dunaju** si je izvolilo na svojem občnem zboru dne 5. marca za 6. tečaj sledeči odbor: filoz. Ivan Dolencec, predsednik; ir. Lav. Kemperle, podpredsednik; med. Matej Justin, tajnik; fil. Jakob Šilc, blagajnik; med. Leopold Ješe, knjižničar; fil. Ernest Tomec, gospodar.

* **Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** so od 1. do 28. sve. čana 1907 poslali prispevke in darila p. n. gg. in družstva: Jakob Gaš parič, kaplan na Dolu pri Hrašniku, nabral v gostilni pri Pekljarju 10 K; Fran Avsec, št. Jurij, 5 K; Ljudmila Pirnat, Gradec, nabrala pri druž. lesem večeru „Sokola“ 18 K; hranilnica in posojilnica v Dolu 20 K; I. Podlesnik poslal nabrano vsoto pri veselici v Ribnici na Pohorju 40 K 70 vin.; podružnica na Vranskem 100 K; Mohorjani pri Sv. Emi p. Pristava 2 K 16 vin.; Davorin Vrinšek, Rečica, 20 K; posojilnica v Trbovljah 40 K; dr. Karol Grosman, Ljutomer, 5 K; Val. Mikuš, št. Jurij, dar Mohorjanov 9 K; čitalnica v Kojicah 18 K 64 vin.; Otmir Golob in Fran Košenina, Kozje, poslala dar 4 K; dr. Fr. Jurčeta, Ptuj, 5 K; županstvo okolice Mozirje 20 K; posojilnica v Gornji Radgoni 80 K; dvorni svetnik dr. Ploj, Dunaj, 5 K; Feliks Ferk, Maribor, 10 K. — Več rodoljubov je poslalo tudi predplačila za koledar, kateri zneski se pa radi pomanjkanja prostora niso mogli izkazati na tem mestu.

Mariborski okraj.

m Sv. Benedikt v Slov. gor. V naši precej obširni župniji nimamo sicer „Slov. Naroda“, pa vendar smo izvedeli, da se neko človeče upikava v naše „Bralno društvo“. Imamo le katoliško-narodne liste, in to dopisuna žge! Imenuje nas zaradi tega „tepec.“ Mi sprejmemo od tega človeka ta priimek, ker vemo, da vedno neresnico govori. Priporočila nam branje „liberalnih listov“, da bi si potem lahko ustvarjali sodbo. Mi mu pa povemo, da ravno zate jih ne maramo, ker že znamo toliko soditi, posebno pa od takih se ne bomo pustili zapovedovati. Mi mu le želimo, da bi ta k nam privandrani dopisun kmalu nas „tepec“ zapustil in odšel v drug kraj, kjer mu ljudje bolj ugajajo. Mi mu želimo „srečno pot“, ter ga zagotovimo, da ostanemo pri naših katoliško-narodnih listih. Kakor smo poročali, prireja naše „Bralno društvo“ nedeljska predavanja. V nedeljo dne 24. febr. je praktično predaval mlad. Ant. Semlič o umnem sadjarstvu. V nedeljo dne 3. t. m. pa je razlagal domači g. kaplan Jož. Kavčič o „Kmečki zvezi“ in njene važnosti za kmeta, o kmečkih vprašanjih in o bližajočih se „državno-zborskih volitvah. Kmetje so se izrekli, da pristopijo vsi k „Kmečki zvezi“ in si popolnoma zaupajo. Odbornik „Bralnega društva“.

m Spod. Porčič pri Sv. Lenartu. Ker so zadnje volitve v obč. odbor za naše posilnemece tako slabo izpadle, niso od jeze, skrbni in žalosti niti spat, ne kaj pametnega misliti mogli. Posebno najhujša dva sta si prizadevala nove odbornike zbegati in pridobiti. Mislila sta si, v kalnem je dobro ribariti. A vse njune zavjave so bile zastoj. Se njun najboljši prijatelj se je spametoval in njima hrbet obrnil. Kako kisle obraze sta delala stari župan in njegov zvesti opoda, ko sta videla, da nista nobenega glasa dobila pri županski volitvi in da bosta morala občinske vaje prepustiti narodnim možem. Izvoljeni so: župan Fran Lorber, svetovalci Anton Vogrin, Matija Korošec in Jurij Repa. Stem je pridobljena spet ena štajerčanska trdnjava.

m Fram. V nedeljo dne 3. t. m. okoli poldneva se je vstrelil Janez Vabič, 63letni kovač v Morji. Na Svečnico si je prerezal vrat, v mariborski bolnišnici so mu rešili življenje, odposlali domov in v soboto je hotel zopet v bolnišnico, pa ga niso sprejeli; tedaj si je kupil samokres in končal z njim življenje. „Štajerec“ je zadnjič pisal, da je bil Vabič hud klerikalec. Vražja laž, ki se je sramujejo celo naši štajerčijanci! Saj vendar dobro vedo, da ni zahajal v cerkev in že dolgo vrsto let tudi ne k spovedi. Pač pa si je izposojeval od nekega viničarja „Štajerec“, s katerim si je miril in tolažil kričečo vest. „Štajerec!“ izbriši naslovno ime „Štajerec“ in natisni Lažnik!

m Sv. Lenart v Slov. gor. Z ozirom na izjavo dr. Tipliča v zadnji številki „Slov. Gospodarja“, v kateri preklicuje, da bi ga bila — kakor je poročal „Slov. Gospodar“ — lenarska čitalnica vun vrgla in sicer v slovesni seji, pripomnimo to-le: Beseda slovesna seja je bila zapisana ironično; mi smo hoteli povdarjati samo dejstvo, da dr. Tiplič ni več predsednik lenarske „Čitalnice“, ker so mu go spodje liberalci vzeli to čast — v neslovesni seji pri kozareh vina — ter mu porezali zvezde čitalniškega predsednika, česar ne morejo tajiti. O osebnem razmerju in občevanju med njimi in dr. Tipliču pa mi nismo nič pisali.

m Sv. Anton v Slov. gor. Mi tukaj pri Antonu še precej napredujemo. Bralno društvo precej živahno deluje, saj boljše skoraj ne more, ker nima prostora, kam bi svojo „lavo nagnilo. Ker v šoli nima več prostora, čeravno smo morali dozidati velike zidine, kar nas je stalo mnogo tisočakov. Naš g. učitelj so preveč liberalni, ker ne marajo slišati pozdrava „Hvaljen bodi Jezus Kristus“ od nikogar in niti od šolarjev. — Grdi, lažnjivi, umazani ptujski „Štajerec“ še vedno zahaja v našo faro. Sramujte se ga!

m Vrhloga pri Slov. Bistrici. Občina Vrhloga je največja v slovenjbiškiškem okraju in ima tudi 18 odbornikov. Do sedaj še ni bilo v tej občini dobro organizirane slovenske kmečke stranke — nihče se ni upal stopiti na noce proti štajerčijanski stranki. Dobili pa so se zavedni možje v občini, ki se zavedajo, da jih je rodila slovenska mati in sklenili so, to občino rešiti nemuškega upliva, ker so videli, da je to tudi na Črešnjevcu slo 1. 1906. Za to je nastopila 18. februarja 1907 slovenska kmečka stranka pri občinskih volitvah. Štajerčijanska pa si ni mislila tega, in upala je na zmago. Toda propadla je. Voljenih je bilo 10 katoliško-narodnih mož izmed 18 odbornikov in sicer: v III. razredu: Auer Janez, Golob Simon, Dobršek Janč, Klinec Jakob, Koren Franc, Spes Anton; v II. razredu: Vnuk Simon, Jernejšek Jožef, Horvat Stefan, Sor-

šek Valentin. Ostali: Mlaker Valentin, Soba Blaž. V I. razredu: Mlaker Jurij, Golob Jožef, Golob M., Bračič Jurij, Pernač Jurij, Soršak Stefan. Par obžalovanja vrednih mož je snedlo svojo besedo in se veselo na limanice štajerčijanski stranki. To pa ni čuda, zlasti za tistega ne, kedo pozna Kresnika, kateremu so začele tudi v tretji občini tla pod nogami vroča postajati. Tudi ta občina bi rada imela župana, ki bi bil zaveden katoličan in narodnjak, ne pa privrženec Stigerjeve stranke; moža, ki bi znal samostojno misliti in delati, ne pa da bi vse prepustil svojemu tajniku. Za Kresnika in njegovo stranko ni več prostora v Vrhlogi.

m Sv. Križ. Mohorjani so darovali za družbo sv. Cirila in Metoda 5 K 13 v.

m Sv. Rupert v Slov. gor. Za družbo sv. Cirila in Metoda se je nabralo na Mursak-Fraso i gostiji 7 K 20 v.

Ptujski okraj.

p V Kostivnici priredi prihodnjo nedeljo dne 17. marca takoj po večernicah „Katol. pol. društvo za sodnji okraj Rogaški“ pri Lindiču javen društven shod. Govorila bodeta g. nadžupnik Fr. Korošec o novi volilni postavi za državni zbor in g. posestnik Franc Vizovišek o sedanjih političnih strankah na slovenskem štajerskem. Vsi krščanski volilci, moške in polnoletni fantje, so na ta shod uljudno povabljeni. Pridite, pokažite svetu, da nismo zaspanci!

p Ornig — pred sodnim stolom. Deželni poslanec Šaherl je v terek v deželnem zboru hudo prijemal ptujskega Orniga. Očital mu je, da je dal po svojih uradnikih ponarejati račune in knjige in da je naravnost izvršil goljufijo na državnem erarju. Lahkomiselno je delal mestu dolgove, tako da v Ptujju mora priti polom. Zidale so se stavbe, da so ptujski mogotci lahko kaj zaslužili zraven. Cela vrsta ljudi je izrabljala svoja mesta, da so se obogatelji. Ornig je podpiral svojo zlahto in prekorščil celo vrsto postav. Vse to in druge reči mu je očital Šaherl že v svojem listu, a Ornig si dosedaj še ni upal tožiti. Ornig se je na to v deželnem zboru jako slabo zagovarjal. Pravil je, da za to ni tožil, ker so mu občinski svetovalci rekli, da naj ne toži. O je, Ornig!

p Kaiserjevo hišo z žganjarino je na javni dražbi kupil M. Straschill znani žganjarski bogataš na Bregu, za 49.000 K. Takoj bo tam otvoril šnopsarijo, katera naj pomaga potopiti pamet in denar najubožnejših ljudi v Ptujju in zlasti okolici! To je „napredno delo“ načelnika naprednjaške štajerčijanske zveze, da otvarja povsod, po Ptujju in ptujskem polju šnopsarije! „Štajerec“, kaj praviš na to, da te vidimo vedno le v šnopsarski družbi? — Dne 27. febr. je na Bregu pri Ptujju nagloma umrl gostilničar Jož. Pogatschnigg. Bil je prej še zdrav in dobre volje, a naenkrat se je zgrudil in bil je mrtev! Kakor kaže ime, je bil hud nasprotnik Slovencev; en dan po pogrebu, dne 3. marca je v njegovi gostilni imela volilni shod vsenemška t. j. najbolj propadla nemška stranka.

p Sv. Tomaž pri Ormožu. S 1. t. m. smo dobili vozno pošto, ki vozi vsak delavnik v Ormož po sledečem redu: od Sv. Tomaža ob 12. uri 45 minut, v Ormož pride ob 3. uri 45 minut, nazaj iz Ormoža ob 4. uri 30 minut, k Sv. Tomažu pride ob 7. uri 30 minut.

p Cirkovec. Dne 9. t. m. nas je bilo od tukaj 19 fantov na naboru. Potrdili so nas osem. Novinec.

p Sv. Lovrenc v Slov. gor. Zborovanje pol. nar. gosp. društva vršilo se je prav živahno in z zanimanjem za dobro reč. Po volitvi odbora je govoril starosta društva gospod Koser o programu Kmečke zveze, kar mu vsi burno odobravajo; nadaljuje govor o potrebi dobrih kat. časnikov, ter povdarja ogromno škodo, katero napravljajo našemu ljudstvu slabi časopisi, ki so res strup za naše vero slovensko ljudstvo. To spričuje govornik z raznimi žalostnimi-resničnimi zgledi. Načelnik razlaga postavo o novih volitvah, na katere se že moramo pripravljati. Zborovalci so se izrekli za kandidata „Kmečke zveze“, kateri bo deloval za vero, dom, cesarja. Bil je še gospodarski pogovor o rezi posebnih trte, ter se s prispevki za Kmečko zvezo zaključil zborovanje.

p Cirkovec. Sklicevaje se na par. 19 tiskovnega zakona, zahtevama podpisana, da na istem mestu in z istimi besedami ponatisnete v prihodnji bi bil kakor pišete v Vašem listu z dne 21. febru. številki Vašega lista sledeči popravek: Ni res, da arja št. 8 umrl tu bivši učitelj Franc Starašina dne 10. februarja t. l. Res pa je, da je bil Franc Starašina učitelj v Rogateci, ki je pa bil ta čas pri svoji materi v Cirkovcah. Nadalje ni res, da bi se bilo tisto večer divjalo in plesalo v par korakov oddaljeni krčmi do ranega jutra. Res pa je priredilo Bralno društvo občini zbor in veselico pri meni, narkar jaz nisem mogel, ker je že bilo vse pripravljeno, odpovedati veselice, ker so že bili stroški in ljudje povabljeni. Res pa je, da sem dal muziko ustaviti kmalo po polnoči. Nadalje ni res, da bi tudi jaz župan-krčmar hotel kaj zaslužiti, ter v ta namen imel muziko, res pa je, da je prišel k meni neki godec ter me prosil, če sme katero zaigrati, da bi si zaslužil kakšen krajcer, sem mu v to dovolil, ko sem pa slišal, da je g. Franc Starašina umrl, sem muziko takoj ustavil. Cirkovec, dne 3. sušca 1907. Anton Goliat, župan in krčmar: Matija Korže.

Ljutomerski okraj.

I Volilne shode priredi dne 17. t. m. dež. poslanec Ivan Roškar v St. Juriju ob Ščavnici in v Ljutomeru. Kmetje, na shod!

I Vučja ves pri Sv. Križu. Naš gospod nadučitelj kaže čudne barve. Predno je postal to, kar je, je bil, skoro bi rekli, klerikalec, kako je hodil takrat po župniščih, proseč podpore v svojem kompetovanju! Kako se je izdajal za prijatelja duhovništva! A sedaj, ko že trdno sedi, se je pa čisto prelevil, križevskim mladeničem je očital, zakaj imajo v Bralnem kruštvu za predsednika gosp. župnika Weixla, na zadnjem shodu Bralnega društva je pa kar javno govoril za liberalne liste; da po učencih razpošiljava „Narodni list“, to je javna tajnost. G. Cvetko, mesto da ružete med udi Bralnega društva rajši kaj zanj storite, kakor g. Herzog in g. Rajh. Hujskal bi kdobodi, a delati... Gospod, mi smo Vas veseli sprejeli, zakaj s takim postopanjem kalite naše navdušenje za Vas? Če pa že hočete osameli biti med šolskim zidovjem ali k večjemu kričati z nekaterimi našimi šnoparji, drago Vam, a mi Vučenci vemo tudi svojo pot hoditi! Sicer pa na svidenje, če ne bo boljše! Delajte za narod, a ne proti njemu!

I Sv. Jurij ob Ščavnici. Dne 24. svečana je imelo naše Bralno društvo svoj letni občni zbor v prostorih gosp. Kocmeta na Vidmu, (za kar mu vsa hvala!) Prvi spregovori predsednik gosp. Jernej Košar. V svojem govoru je zlasti mladini priporočal svojo dolžnost izvrševati: 1) dolžnost do Boga; kdor tega ne izpolni, je slab gospodar, žalosten državljan, mož brez vere, je tič brez peruti; 2) spoštujte sami sebe; ohranite si poštenost, pazite na svoje zdravje; 3) dolžnost do bližnjega; spoštujte drug drugega. — Micika Horvat je kot zastopnica Dekliške zveze deklamovala pesem „Oljki“. — Sledila so poročila tajnika, blagajničarja in knjižničarja. Nato se je primerno volil odbor za l. 1907. Skoro enoglasno je bil izvoljen stari odbor, namreč: Jernej Košar, predsednik; Franc Stuhec, tajnik; Valentin Kocbek, blagajnik; Ivan Košar, knjižničar; Anton Jaušovec iz Seliša in Rado Nemeč iz Dragotincev, odbornika; Jurij Brumen in Jakob Košar, pregledovalca računov. Ivan Golnar je kot zastopnik Mladeniške zveze predaval o koristi rajfajzenovk; Micika Janžek je deklamovala Gregorčičevega „Samostanskega vratarja“, Anika Jurkovič pa „Pri jezu!“ Občni zbor je soglasno odobril imenovanje dr. Großmana častnim članom Bralnega društva z ozirom na njegove zasluge za društvo tekom celih 20 let njegovega obstanka. — Tajnik in blagajnik sta podala točno sestavljena poročila o delovanju društva. Knjižnica se je pomnožila za 156 komadov, knjig se je prebralo 905. Društvo je priredilo sedemkrat gledališke predstave.

I Verzej. Dne 9. marca je nagloma umrl za pljučnim vnetjem tržan Jožef Ostrc v najlepši moški dobi. Svoj čas je bil več let trški župan. Bil je zaveden narodnjak in tudi sotrudnik našega lista. Pogreb je bil dne 11. t. m. pred poldnem ob veliki vdeležbi.

I Bralno društvo pri Sv. Juriju ob Ščavnici naznanja, da priredi do 1. sept. sledeče veselice: dne 1. aprila, 16. junija; dne 4. avgusta bo pa obhajalo svojo dvajsetletnico, pri kateri bo dalo v predstavi „Martina Krpana“. Vse, ki se zanimajo za naše gledališče, prosimo, da nam blagovoljivo oskrbeti vsega potrebnega, zlasti primerne obleke!

I „Mladeniška zveza“ pri Sv. Juriju ob Ščavnici javlja, da priredi na Križev, dne 9. maja t. l. velik shod mladeniških Marijinih družb in mladeniških zvez iz vseh Slovenskih goric. Cerkevna svečanost se vrši pri Sv. Duhu, popoldanje zborovanje pa v društveni uti pri Sv. Juriju. Dne 9. junija bo pa istotam shod vseh dekliških Marijinih družb in „Dekliških zvez“ iz Slov. goric deloma pri Sv. Duhu, deloma pri Sv. Juriju. Natančnejši spored se bo pravočasno objavil. Prosimo dotična vodstva, da nam blagovoljivo nemudoma naznanijo svoje nesvete in želje ter ali se udeležijo teh slovesnosti ali ne. Vsa tozadnja pisma je poslati tajništvu „Bralna društva“.

I Bralno društvo pri Sv. Križu na Murškem polju se v imenu našega novoustanovljenega tamburškega zbora priredno zahvaljuje našim gg. rojakom za prispevke in za njihovo godbo no. or. dje. Darovali so: C. g. Ka dinar c. k. profesor veronska v Celju 5 K; ž. g. Štraki, župnik pri Sv. Petru 5 K; g. Lederhas, c. k. profesor v Ljubljani 5 K; g. Bežan, c. k. rotar v Marenbergu 5 K; ž. g. Kosi, kaplan v Celju 4 K; ž. g. dr. Slavič, duhoven v Celju 2 K. B. g. plati! Tudi druge naše gg. rojake uljudno prosimo, ako bi se nas iz tega namena blagovoljivo spominjali.

Slovenjegraški okraj.

s St. Ilj pri Velenju. Pri nas so sejni ponedeljek po tih nedelji 4. avgusta in 1. septembra vsakega leta!

s V Ribnici se bode obhajala tridnevna 17., 18. in 19. t. m. Vodil bode to pobožnost č. o. Ciril Goričan, kapucinski vikar v Celovcu.

s Ribnica na Pohorju. Umrla je dne 14. m. m. bivša posestnica na Arlici, Apolonija Sgerm, bila je blaga mati sedmerih otrok, pa tudi mati ubožcev. In komaj so ranjko mater izročili materi zemlji, že je najstarejša hči Jozefa Sgerm omožena Womer, podomače Papatnik po kratki boleznii umrla dne 19. m. m. Zapustila je šest otrok in žalujočega soproga. Obakrat je velika množina občinstva spremljala rajniki na zadnji poti. Sveti jima večna luč!

s V Vuzenici so zmagali Slovenci pri občinskih volitvah v vseh treh razredih.

s Iz St. Ilja pri Velenju. Blizu 50 mož nas je bilo na shodu dne 10. sušca v Velenju pri Špenku samo iz šentilske občine. Veseli smo bili shoda in pa nastopa našega vrliga župana Korena p. d. Tomažina. Njegovo sposobnost spoznava tudi Narodna stranka, za to se trudijo, da bi ga dobili na limanice. Po shodu ga je neki mladi gospod iz Šoštanja vabil in spravljal v drugo krčmo, kjer so bili zbrani

pristaši Narodne stranke. Pa ni šel, in zastoj se trdite, ne bote ga dobili. Toliko pa ga že poznamo, da je mož in se ne da ganiti. Povsod, tudi na Kranjskem, so liberalci na „kant“ prišli, zdaj naj pa na Štajerskem žnjimi vičemo?

s Slovenjgradec. V poročilu o našem shodu Kmečke zveze v „Narodnem Listu“ je neresnično, da ni bojda iz Smartna nobenega kmeta v odboru „Kmečke zveze“. Resnica pa je, da so trije. Razumite, gospodje, z lažjo si ne boste pridobivali pristašev za Narodno stranko med našimi kmeti. — Na Jožefovo bo bojda shod Narodne stranke v Slovenjgradu. Ker je ta dan veliki cerkveni shod na Gradu, mislijo gospodje, da bode ljudstvo kar vrelo na njihov shod po cerkvenem opravilu. Pa se motite! Mi kmetje ne pridemo na shod in če bo kdo prišel v „Narodni dom“, bo prišel radi potrežbe, ne radi vašega shoda, in če tudi agitirate na vse kriple po celem okraju. Mi kmetje imamo Kmečko zvezo, vaše strančice ne potrebujemo.

s Velenje. Javni shod Kmečke zveze v Velenju dne 10. sušca v gostilni g. župana Skaza je bil nad vse pričakovanje dobro obiskan. Bilo je navzočih do 200 vrlih kmetov iz cele Saleške doline, katerim je ob splošnem zanimanju g. dr. Verstovšek, naš rojak, pojasnil pomen združevanja sploh in namen Kmečke zveze. Žalibog, da ni bilo časa, o posameznih točkah programa Kmečke zveze natančneje govoriti. Pa vladalo je po njegovem govoru splošno navdušenje za Kmečko zvezo in ko je dobro znani govornik g. Mlaker, posestnik iz Laporja, navduševal kmete k združitvi in jih opominjal, kot skala značajnim ostati in z združenimi močmi ramo ob ramo, mož ob možu nastopati, bili so prepričani, da bodo le tako edini v Kmečki zvezi dosegli izboljšanje svojega stanu in pripomogli, da se uresniči program Kmečke zveze. H skupnosti je bodril kmete tudi župan velenjske občine g. Skasa, posebno pa še tudi župan iz St. Ilja pri Velenju, g. Koren, ki je povzemši besedo svojih predgovornikov vrlo dobro govoril, opominjaje, da kmetje pristopijo polnoštevilno k zvezi in ob volitvah skupno nastopajo. Nato so se sprejele sledeče tri resolucije: 1. radi prepovedi, da se uvažava živina iz Srbije; 2. da se ustanovi slovenska kmetijska šola; 3. da zahtevajo zborovalci od glavnega odbora Kmečke zveze, da priporoča le tiste kandidate, ki se strogo zavežejo, da bodo zastopali težnje kmečkega stanu. Bile so z navdušenjem sprejete, posebno pa tretja. Čuli so se klici med kmeti: Ta je najboljša. Shod je bil gotovo vzoren in presenečeni smo bili nad plemenitostjo govornikov. Ni eden govornik se ni z eno besedo dotaknil nasprotne Nar. stranke. Ni se hujskalo zoper liberalno „Narodno“ stranko, ne zoper učiteljstvo (vsi navzoči so priče), kakor; zmiraj to očita lažnjivi „Narodni List“ našim shodom. Da, pridite se dostojnega in poštenega nastopanja le sem učiti, govorniki Narodne stranke, ki na vsakem shodu zabavljate čez Kmečko zvezo in „Slovenskega Gospodarja.“ Pa iz tega sledi ta resnica: pri nas je delo, tu se gre za stvar. Narodni stranki pa le za agitacijo, da pridobi pristaše. Zdrav kmečki razum je tudi tu razsodil. Naj gre Narodna stranka drugam kalinov lovit, med našimi vrliimi šaleškimi kmeti jih ne dobi. Vsi bodo sli edini v boj za svoje pravice in svojega kandidata na programu zveze. To smo videli na shodu, da je to gibanje prav kakor iz ljudstva samega priklilo, da ni nič umetnega, prisiljenega, za to toliko vspēja povsod. Da, rekel je odlični mož: shod je izvrstno uspeš. Na shodu so se postavili tudi zaupniki, v prvi vrsti vsi župani Saleške doline in drugi.

s Pogreb mestnega župnika g. Ant. Jazbeca v Slovenjgradu. Kako priljubljen je bil rajni gospod pri vseh prebivalcih v mestu in po celi okolici, pokazal je veličasten pogreb, pri katerem so mu farani in znanci še enkrat pokazali svojo ljubezen in udanost. Tisočere množice ljudstva so se zbrale pri mestni farni cerkvi, vse uradništvo v uniformah, meščani polnoštevilno in nad 35 duhovnikov. V prisrčnih besedah je govoril preč. g. A. Šlander, kanonik in dekan, o ljubeznivosti in ponižnosti rajnega gospoda, preč. g. svetovalec J. Lenart je daroval mrvaško mašo, po maši je možki pevski zbor pred cerkvijo zapel ganljivo žalostinko „Beati mortui“. Nato se je začel sprevod, katerega je vodil preč. g. Jurčič, dekan iz Vuzenice. Po mestu so plapolale črne zastave, električne žarnice so bile ovite v črni flor, vse trgovine so bile zaprte. Nepregledna vrsta žalujočih se je vila na mestni mirovdvor, šolarji obeh šol so otvorili procesijo; toliko ljudstva, kakor se je vrstilo ta dan v procesijo, pa Slovenjgradec še sploh videl ni. Med uradniki vseh uradov smo opazili blag. g. okr. glavarja, načelnika okrajne sodnije, celo poslanec g. Robič je prispel iz Gradea; in cela vrsta drugih dostojanstvenikov je stopala za krsto. Na pokopališču je pevski zbor zapel krasno pesem „Tugopev“; marsikatero oko se je zasolilo, ko so doneli akordi te pesmi čez grobove kot zadnji pozdrav blagemu rajnemu.

s Vuzenica. Dne 7. marca bile so pri nas občinske volitve. Pri tej priliki so slov. kmetje pokazali, da se nikakor ne udajo nemščanskim tržanom, kateri so na vse kriplje skušali jih pridobiti. Prav tako! Le hrabro po tej poti naprej. Če vas tudi tržani sedaj imenujejo osle in še kaj hujšega, nič se ne zmenite za to. Vi ste storili svojo dolžnost, skrbeli ste za se. Naj bodejo vedno pred očmi besede pesnika: Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujevi peti. Vuzeničan.

Konjiški okraj.

k Kmetje, le vkup, le vkup! vam kliče Slovenska Kmečka zveza na zborovanje dne 19. marca po večernicah v Konjicah. Govoril bode kmet Pišek, kandidat za državni zbor. Volilci in pristaši Kmečke zveze, pridite!

k Konjice. Dne 10. t. m. je imelo Bralno društvo podučno predavanje o novi volilni postavi. Govoril je mladenič Fr. Zebot iz St. Ilja v Slov. gor. Razpravljal je na drobno o volilni postavi in kaj imamo storiti v bodoče. Povdarjal je tudi, če bodo kmetje storili svojo dolžnost, smejo tudi upati boljših dni. Posebno je vzgled sedajna Francoska dežela, katero stiskajo brezverci: Da se pa pri nas kaj takega ne zgodi, moramo pri prihodnjih volitvah gledati nato, da bodo prišli v državni zbor le taki možje, ki bodo zastopali naše kmečke, narodne in verske koristi. Hudi boji še čakajo ubogega kmeta — pa stojmo trdno za dom, vero in cesarja. Z združenimi močmi hočemo delovati v naših Bralnih društvi, ker tukaj se nudi nam udom veliko koristnega za bodoči poklic. Pozivljaj je vse navzoče, naj obilno pristopijo k Bralnim društvom, posebno pa mladeniči, ker le tako bodo napredovali in pridobili si potrebno znanje.

k Sv. Kunigunda na Pohorju. Minolo nedeljo predpoldne je gospod nadučitelj Močnik na ledeni cesti blizu šole padel tako nesrečno, da se mu je leva noga nad sklenkom prelomila.

k Vztrajnost naših nasprotnikov. V neki župniji konjiškega okraja dobiva župnik redno „Narodni list“. Naslov pa se ne glasi na župnika, mesto župnik stoji „pos.“, kar pomeni najbrž posestnik. Župnik vrača list redno z opombo „nazaj“, „ne sprejem“, dopušiljatev naj se ustavi, ter se podpiše lastnoročno s pristavkom: župnik. Vse to ne pomaga nič. List se pošilja dalje. Vsekako je to velika vztrajnost naših nasprotnikov. Toliko bi morali vendar razsoditi, da se župnik ne more sprijazniti z listom, ki napada najbolj zaslužne možje, duhovnike ter želi „po ovinkih“ enake razmere v Avstriji, kakor so na Francoskem. Sicer pa je „narodna stranka“ se svojim glasilom pripomogla, da se je katoliško časopisje v tej župniji podvojilo.

k Žice. V nedeljo, dne 17. t. m. pride v Žice potovalni učitelj gospod Franc Gošičan, kjer bode imel popoldan ob 3. uri v žoli podučno predavanje. Kmetje! poslušajte se te ugodne prilike, kjer se bode za Vaš stan mnogo prekristnega podučevalo.

Celjski okraj.

s Slovenska kmečka zveza za Spodnje Štajersko priredi javni ljudski shod v nedeljo dne 17. t. m. popoldne ob 3. uri v pivnici delniške pivovarne v Laškem trgu. Dnevni red: 1. Gospodarski program slovenske kmečke zveze. 2. Politični program slovenske kmečke zveze. 3. Državnozborna volitve. 4. Ustanovitev okrajnega odbora slovenske kmečke zveze. 5. Slučajnosti. Slovenski kmetje! Pridite množično, ako so Vam mar Vaše koristi! Vaši nasprotniki se množijo! Združite se!

s Za šmarski okraj bo dne 19. t. m. velik politični shod pri Sv. Roku nad Šmarjem. Pristaši Kmečke zveze, pridite!

s Umrl je dne 25. m. m. v Celju c. kr. major v pokoju Franc Higersberger, star 79 let. Rojen je bil v Mariboru. Stirikrat je bil v vojski. V Rimu je bil 9 let, kjer je bil v avdienci pri sv. očetu Piju IX. Rajni je bil vrlo mož, zvest svoji katoliški veri. N. v m. p.!

s Hmeljarsko društvo v Zalcu je zares v slabih rokah. Že več kot pet let se je šlo za provenienčno postavu, a društvo je storilo bore malo, da pridobi savinjskemu hmelju ime na svetovnem trgu. Ni se brigalo za bodočnost, ne za sedanjost. Poljedelsko ministrstvo je bilo popolnoma krivo informirano, koliko hmelja pridelamo, in dr. Korošec moramo vedeti hvalo, da je te podatke poiskal ter jih prinesel v savinjsko dolino, da smo jih lahko popravili in javnost dobro informirali. Če bi ne imeli dr. Korošca, ampak kakega zaspanega poslanca, bi nikdar ne zvedeli za nemarnosti našega društva. To savinjski hmeljarji tudi dobro vedo, in liberalna laž je, da bi se res kak pošten hmeljar hudoval nad dr. Korošcem, ker je prinesel iz ministrstva o množini hmelja krive podatke, koje pa je zakrivila zanikernost hmeljarskega društva. Da bi dr. Korošec hodil štet hmeljev po savinjski dolini, tega pa nihče ne zahteva od njega. Neovržena resnica tudi ostane, da društvo ni poslalo na željo dr. Vovška poslancem nobenih podatkov in navodil. Ko je bil sklican v to svrho odbor, prišla sta samo dva moža k seji. Seveda se ni mogla vršiti seja, in poslanci niso dobili nobenih navodil. Kako malo podkovan in neveden je g. nadučitelj Petriček v hmeljarskih rečeh, se razvidi tudi iz njegovega poročila na skupščini našega društva, kjer se je hudoval, da mu železniško ministrstvo ni hotelo dati podatkov o množini nakladanega hmelja. To pa niti potrebno ni, ker trgovinsko ministrstvo izdaje vsako leto take podatke, za kar pa g. Petriček in odbor nič ne vedo. To so vam „voditelji“ hmeljarjev! V prihodnji številki prijavimo podatke trgovinskega ministrstva. Ne verjamemo tudi g. Petričku, da se je obrnil do poslanca Berksa, naj v tej stvari interpelira. Berkso bi tako prošno zavrnil, ker mu gotovo ni bilo za blamažo. Ti podatki se lahko drugod dobijo, žal,

da naši gospodje pri društvu o tem nič ne vedo. Društvo je v slabih rokah, za to pa sedaj kričijo nad dr. Korošcem in Vovšekom, da bi zakrili svoje grehe! Zadnjič smo dokazali županu Širci njegovo nevednost, danes gosp. Petričku!

c Dobrna pri Celju. Obljubili smo zadnjič celjski vahtarci, da ji prinesemo danes par dokazov za njeno lažljivost. Človeku se sicer gabi brskati po gnojišču, ki ga imenujemo „vahtarca“, vendar pa smo prisiljeni to storiti z ozirom na dobrnsko nemškutarijo, kateri je poleg ptujskega motovila vahtarca edini evangel. In naj je laž tudi tako velika, da jo primeš lahko z roko, če jo prineseta celjska vahtarca in ptujski kramarček, dobrnski nemčurji jo verjamejo. Pač niso bili nikdar vajeni boljše hrane. Prva laž, ki jo vahtarca brezvestno — kakor vedno — pripoveduje svojim prijateljem, je ta, da so se narodni boji na Dobrni začeli s prihodom sedanega g. kaplana. Ko bi dobrnska nemškutarija imela kaj možgan, bi se morebiti spomnila na neko veselico na pustno nedeljo pri Braunerju. Takrat je sedaj že pokojni V. — imena iz spoštovanja do pokojnega ne imenujemo — grozil v gostilni pri Orozlu, da bo Slovence tepel. Prišel je res pred Braunerjevo gostilno in tam začel razsajati. Morebiti se še spominja topliški vrtnar Pirtovšek, da sta tisto nedeljo šla z V. skupaj k Orozlu in sicer pred veselico. In tistokrat še na Dobrni ni nikdo poznal sedanega g. kaplana, pač pa so Slovenci že poznali nemčursko surovost. Morebiti se dobrnska nemškutarija spominja tudi na to, da je pri neki veselici, ko so bili tudi celjski Sokoli na Dobrni, isti V. Sokolom grozil z nožem. Tudi takrat se sedanega g. kaplana ni bilo na Dobrni. Da so nemškutariji V. nazadnje ubili, bo pa nemčurjem bolj znano, kakor Slovincem. Naj si vahtarca blagovoli vse to zapisiati za svoja ušesa, da bo vedela, kdo dela „nemir.“ Če se želi več dokazov, naj zopet pošlje svoje urednike na Dobrno. Druga laž je ta, da bi bil g. Schreiner ustanovil „Bralno društvo“ na Dobrni. Društvo je bilo ustanovljeno kakih 6 let pred njegovim prihodom. Tretja laž je ta, da bi bili na kaplaniji zoper toplice hujskajoči napisi. Vidi se, da ljudje, ki so te laži natvezili vahtarčinim urednikom, ne hodijo v cerkev, drugače bi morali videti, da na kaplaniji ni nobenih napisov razven „Bralno društva“ in „Posojilnica“. Četrta laž je ta, da bi bili fantje „orgeldinarja“ vrgli med sv. mašo iz kora. G. Vogler, če imate kaj časti v sebi, popravite lažnjivo vahtarco! Peta laž je ta, da je pred kratkim bilo 30 slovenskih kmetov pri g. kanoniku v Novicerkvi, da bi se pritožili zoper g. kaplana, da bi zahtevali njegovo odstranjenje in da bi zagrozili z odpadom od katoliške cerkve. Pri g. kanoniku ni bil namreč nihče. Mislimo, da to zadoštuje! In naše nemškutarije ne oblije rudečica, ker to pri njej ni več mogoče. Za danes samo čestitamo dobrnskimi „naprejšbedakom“, da morajo požirati vahtarčino hrano. Sicer se še pa vidimo!

c „Neodvisni“ kmetje se imenujejo sedaj pristaši Narodne stranke v Savinjski dolini ter hočejo pod to krinko izpodrinuti tla Slovenski kmečki zvezi. V to svrhu sklicujejo sedaj za dan 17. t. m. v Žalec shod, na katerem bo dnevni red: Kdo bodi naš kmetijski poslanec? Ker pri pobiranju podpisov se ni bilo jasno, kdo tiči za celo akcijo, podpisali so tudi nekateri pristaši Slovenske kmečke zveze. Toda glavni agitatorji za ta shod v celjskem okraju so žalski odborniki Narodne stranke, predvsem krojač Piki in pa mladi ženin Kucec. In kdo še verjame, da so neodvisni „kmetje“ naslednji podpisani možje: Josip Širca, župan žalski in predsednik okrajnega odbora Narodne stranke, sladkomili Fridrih iz Kazaz, višnjevaški Lipuš, Miloš Jarnovič iz Dramelj itd., sami stebri novo osnovane liberalne stranke. „Neodvisni kmet“ je postal sedaj tudi baron Wittenbach, graščak Šauer in pa posilnemški pek Janič, koje ime nam je znano posebno iz zgodovine celjskega okrajnega zastopa. Opozarjamo somišljenike, da ljudstvo poučijo o tem shodu, za katerim se je zopet „po ovinkih“ skrila mlada liberalna stranka. Kdor pa gre na shod, naj si ne veže rok. — Kmečki zaupni shod se bo vršil dne 19. t. m. v Celju. Tam se bo postavil kandidat Slovenske kmečke zveze. Nedeljski shod je spletko liberalne stranke, da bi zasela neslogo in zmešnjavo v vrste kmečke stranke. Pozor torej!

c Trboveljska okolica. V našem okraju prireja Narodna stranka shod za shodom. Liberalni doktorji govorijo o kmečkem in delavskem vprašanju, da jim že sapa zmanjkuje. Slovenski kmet in zavodni delavec pa se jim smeji za hrbotom in dela svoje opazke. Do trboveljskega in hrastniškega shoda dne 3. t. m. so se imeli nekateri ljudje nekaj zaupanja do te stranke; ko so se pa na teh shodih združili liberalci in socialdemokrati v bratski ljubezni, od tedaj je izgubila Narodna stranka vsako zaupanje pri kmetih. Človeku se že gabi, kako liberalni doktorčki Narodne stranke skačejo okoli rudarjev — in vendar se prej niso nikdar brigali za nje — kako se sladkajo slovenskemu kmetu, češ, da prejšnji njegovi voditelji niso za njega storili ničesar. A mi bi vas prašali, zakaj pa niste delali za kmeta vi, ki imate sedaj med in mleko na jeziku? Zakaj niste šli že prej m d ljudstvo? Ni-li res, za to, ker kmeta niste potrebovali? Ali sedaj, ko so dobili kmetje po prizadevanju svojih poslancev v novi volilni postavi večje pravice, sedaj bi vam bili kmetje dobri, da bi se ž njihovo pomočjo vspeli na politični vrhove. Pa pri slovenskem kmetu ste se docela zmotili: če vam gredo rdečkarji na lina-

nice, prosto njim! A vsak zaveden kmet dobro ve, da je njegova moč in konečna zmaga le v Kmečki zvezi, ki se je ustanovila pri nas, zakaj le ona se bo in se bo tudi morala potegovati za njegove težnje, sicer preneha biti kmečka zveza. Za to se bode tudi vedno držal kmečkega glasila „Slovenskega Gospodarja“, ki se že 41. leto potoguje in brani njegove pravice. Kakšen prijatelj kmetov je Narodna stranka, kaže zadnja štev. „Narodnega Lista“, ki vsakega pristaša Kmečke zveze, ki ravno ni kmet, bodisi profesor, doktor, ali duhovnik, zaničljivo in ironično imenuje „kmeta.“ Če tako sklepate, potem ne smete med kmete tudi vi, ki ste učeni doktorji in koncipijenti, ker sicer se vam je bati, da postanete „kmetje“ tudi vi. Mislimo, da velja enaka mera za vse! Za to le bolj premišljeno in logično! Prihodno nedeljo 17. t. m. ima Narodna stranka svoj javni shod na Zidanemmostu, da si še pridobi ondotne rdečkarje. Brateca Čobala menda niste pozabili povabiti! Dober tek! Zadnje nedeljo je farbal hrastniške rdečkarje Čobal pri Ačkunu. Prej zaprti „poštenjakovič“ in vodja rdečkarjev, sedaj „narodnjakovič“ g. Johan Mlaker pa še vedno sestavlja občinski zapisnik volilcev. Tudi dober tek!

c Smešnica. Rudar A: „Tovariš! To je bil zadnje nedeljo shod v Trbovljah in Hrastniku! So pa tudi res učeni in prijazni ti doktorji, samo, tako nekateri pravijo, preveč liberalni so. — Rudar B: „Bež no, prismođa! Liberalni! „Nabiralni“ doktorji so, ker so hoteli pri nas rudarjih nabirati glasove za prihodnje volitve!“

c Žalski liberalci iščejo našega dopisnika, ki je g. nadučitelju Petričku v 9. štev. našega lista vest izpraševal. A besnost jih je oslepila in zaletavajo se v „Narodnem Listu“ na neke „med Žalcem in Petrovčami potujoče gospode.“ Mladi, le bodite mirni. Naše uredništvo vam jamči, da se motite. Naš list ima dopisnike tudi v vrstah nepotujočih Petrovčanov. Ti nam bodo gotovo v doglednem času poročali o vašem prihodnjem-nedeljskem volilnem shodu v Žalcu. Živel! vrli dopisniki!

c Liberalna stranka v Laškem trgu. Zadnje nedeljo je bil tukaj shod Narodne stranke. Govorili so J. Dobršek, pisar v pivovarni, odvetnik dr. Karlovšek, ki je tokrat prišel na lastne stroške semkaj in pa mnogobesedni dr. Kukovec. Govorili so in seveda hvalili svojo stranko. Proti koncu govora se je dr. Kukovec obregnil ob Kmečko zvezo, da je ona le pesek v oči kmetom. Na to mu je zaklical zaveden kmet: „Pa Kmečki zvezi mi zaupamo več, kot celjski Narodni stranki.“ Pristaši so kmetu pritrjevali s klici: „Živela Kmečka zveza!“ Dr. Kukovec je prišel v hučo zadrego, postal je rudeč in skoraj bi ne mogel naprej. Kmetje so mu potem očitali še, da jih hoče za ušesa vleči in zakaj ne dela skupaj z drugimi na katoliškem stališču. Pri razpustu so klicali pristaši Kmečke zveze: Živela Kmečka zveza!

c Sv. Peter v Savinjski dolini. Dovolite, g. urednik, nam šentpeterskim občanom enkrat malo več prostora v vašem cenjenem listu, in prosimo že naprej, nikar našemu dopisu škarje kazati. Radi namreč prebiramo priljubljenega nam „Slovenskega Gospodarja“ in se zanimamo za gospodarski in politični boj, katerega bide krščansko slovensko razumništvo za obstanek in napredek slovenskega kmečkega ljudstva. Pozdravljamo iz vsega, navdušenja polnega srca ustanovitev Slovenske kmečke zveze, ker dobro vemo, kakšnega pomena je dandanes združevanje. Pa tudi mi ne držimo križem rok, ampak delujemo vsak po svojih močeh v prilogo našim voditeljem. Pristopili bomo v obilnem številu k Slovenski kmečki zvezi, da bomo tako v združenju kmetje slovenskega Štajerja z lahkoto zmagali sovraga, katerega takorekoč (pod raznimi krinkami) kar mrgoli. Ako se primemo vsi gesla: „Z združenimi močmi“, bomo v doglednem času imeli sovraga pri naših nogah premaganega na tleh. Zato pa vsi občani na noge, vsi za enega, eden za vse. Naznaniti vam pa moram, g. urednik, tudi nekoliko našega delovanja iz zadnjih let, odkar se je namreč prerodil: „St. Peter im Sanntale“ v krasnj „Sv. Peter v Savinjski dolini.“ Ustanovilo se je „Gospodarsko kmetijsko bralno društvo“, katero vrlo deluje in se že tudi uspehi kažejo, kar s posebnim veseljem opazujemo. Premenilo se je tudi „Freiwillige Feuerwehr“ v „Prostovoljno gasilno društvo“, katero sicer vrlo napreduje, pa bi vendar lahko še boljše. Staro pokopališče in zidana ograja okoli cerkve se je lepo osnažila in tudi zvonik je dobil nov klobuk, s katerim se ponša sedaj kakor fant od fare. Tudi petelina smo si kupili na streho. Kakor z veseljem pa se oziramo na petelina na cerkveni strehi, s takim studom poslušamo liberalnega petelina, katerega evangelij je „Slovenski Narod“ in „Narodni List“. Ne vemo, kako pridemo mi krščanski slovenski gospodarji do tega, da nas liberalen „Narodovec“ s svojim „Narodom“ izziva.

c St. Jurij ob Taboru. Dne 3. t. m. je politično društvo za vranski okraj priredilo shod, na kojem je govoril župnik o koristi in potrebi organizacije kmečkih slojev. Skrajni čas je, sedaj po volilni reformi z organizacijo pričeti pred volitvo državnih poslancev. Kedo bodi naš poslanec? Kedor ima zmožnosti in srce za to! Kedor pa hoče izmed za to sposobnih dobiti naš glas, mora priseči na kmečki gospodarski program, kojemu mora posvetiti vso pozornost in vse moči. Poleg tega so mora zavézati, da se bo potegoval za naše verske in narodne svetinje. Govornik je zavrnil običajna občanja: kaj ima vera s politiko opraviti? duhovnik

spada v cerkev in se nima v politiko vtikati; vera spada v cerkev. Slednjič je povdarjal, kako vlada Slovincem narodni kruh reže. Povdarjal je, da ta trojna točka sestavlja program Slovenske kmečke zveze in da mora naš kandidat ta program sprejeti. Slednjič je za vzgled onemoglosti velikega naroda brez organizacije omenil tužno stanje francoskih katoličanov in za vzgled vzorne organizacije katoliški centrom na Nemškem. Med poslušalci je bila „Narodna stranka“ precej zastopana, in dobil je besedo načelnik okrajnega odbora te stranke, koji je po končal svoj govor med velikim hrupom naših mož. „Narodni List“ poroča o tem shodu v št. 10 s 5 stavki. Značilno je, da v tem poročilu niti jeden stavek ni resničen. Evo: Pomota je, da je bilo zborovanje v župnišču. — O „sijajnem uspehu“ „Narodne stranke“ so se takoj naši možje in po shodu tudi pristaši ove stranke nelaskavo izjavili. Potem župnik ni hmeljarjev razžalil, ker ni rekel, da med njimi ni sposobnega človeka. Slednjič nima župnik 19. t. m. v Celju shoda, in tudi ne bo strmečemu svetu oznanil, kedo bo njegov kandidat, ampak zaupniki se bodo na ta dan sklicali in brez njega kandidata postavili. Konečno je debela neresnica, da je župnik pogorel. Slab spomin imajo gospodje narodne stranke, ker trdijo v „Slov. Nar.“, da ni prišlo do resolucije. Dopisnik morda to sam verjame. Kaže se v dopisu, da resolucije ni dobro prebral. Resnica čez vse.

c Smartno na Paki. Za načelnika požarne brambe je izvoljen zopet gosp. Jožef Zagradišnik in gosp. Janez Bizjak za podnačelnika. Društveni odbor ostal je stari.

c Polzela po volitvah. Vojska je slavno končana. Občina ostane v slovenskih rokah. Kako bi to bilo tudi drugače mogoče v sredi slovenske Savinjske doline? Res je, da nas Savinja zasiplje, pa ako Bog da, zasula nas še pa ne bo tako hitro, kakor si nekaj naših omahljivcev in nasprotnikov misli! In vendar je bila nevarnost večja, kakor si je marsikateri zaspanec mislil. Dolgo se je pripravljala nemčurska stranka. Eno leto čez dobo je posloval stari odbor. Delali so med tem strastno, in kolikor mogoče tiho, a še vse premalo, prišel je glas do nas volilcev, potem ko so začeli, celo med nami kmeti agitirati, in smo se v zadnjem hipu vzdramili in malo poagitirali, pa je prišlo toliko volilcev, da smo se čudili, ker so jih oni tedne in mesece skupaj spravljali. Po nobenih volitvah še ni bilo na eni strani tolikega veselja in navdušenja, in na drugi strani take poparjenosti, jeze in osramotenja! Toda ne veselimo se samo, ampak sodimo mirno. Te volitve so nam dober nauk. Prihodnokrat moramo zmagati še bolj sijajno, da bomo za vselaj odvzeli sovražnikom upanje na zmago. Toliko neznačajnosti, bojazljivosti in omahljivosti, kakor tokrat, nikdar več! Prihite! so nam na pomoč bratje iz sosednih Braslavčev in iz St. Petra. Vsa čast jim! Celi dan so tukaj vztrajali — a mnogo domačinov, posebno najbližnjih, iz vasi polzeljske, je doma ostalo, ali pa, kar nas je še bolj v srce zbolelo, glasovalo z našimi nasprotniki. Kako se je nekaterim glas tresel, seve odpadnikom! Videlo se jim je, da v srečo drugače mislijo, da sami sebe obsodijo — bilo jih je sram! Nočemo imen zapisovati, čeravno nam v pero silijo, ker se nam reveži smilijo in upamo, da jih nikoli več ne vidimo v sovražnih vrstah. Ako bi se še pa to kedaj zgodilo, pridemo pa potem z imeni na dan. Ne moremo tudi lahko pozabiti, da je oddala vdova rajnega Konrada Paverja pooblastilo Nemcem! K sreči je bila uzorna edinst med domačini! Saj bi bilo pa tudi neodpušljivo, se v takem važnem trenutku cepiti. Smejali smo se iz srca, ko so neke osebe okoli volilcev prvega razreda plazile z ponižno prošnjo: „Samo Edlhoferja nam dajte noter!“ Pa naši volilci so stali kakor skala. Čast jim! Par krepkih jim je povedal eden naših volilcev. In niti enega nasprotnika nismo spustili v narodni občinski odbor! Taka odločnost je vse hvale vredna. Sedaj si bomo izmed izvoljenih mož še poiskali župana po naši želji in pa občinskega tajnika, ki bo naše gore list, in ki bo slovenski uradovalec. Nasprotnikom pa s slovo: Kličete nas na boj! Kolikorkrat vam drago, vsikdar boste sijajano pogoreli. Živela slovenska Polzela! Več volilcev.

c St. Pavel v Sav. dol. Umrl je dne 7. t. m. previden s sv. zakramenti vobče spoštovani kmet Franc Šibila v 71. letu svoje starosti. Bil je vzor skrbnega gospodarja, več let vesten cerkveni ključar in velik dobrotnik podružne cerkve sv. Marije Magdalene. Mnogoštevilno spremstvo od blizu in daleč pokazalo je, kako priljubljen je bil. Blag mu spomin!

c Vransko. Ob mesečnem sestanku mladeniške zveze so za volilni sklad darovali: Brišnik Miha 1 K; Brdnik Simon 1 K; Kumer Mihael 2 K; Sevnik Matija 2 K; Žgnc Franc 1 K.

c St. Jurij ob juž. žel. Katoliško bralno društvo priredi v nedeljo 17. marca po večernih v veliki dvorani na Kukovčevem gledališko predstavo „Sv. Cita“ s petjem in z govorom o novi volilni postavi. Posebni vabil se ne bode razposlalo. Vsi prijatelji društva, kakor gostje iz sosednih župnij, dobro došli! — Katoliško bralno društvo proda prav poceni popolnoma nove tamburice za celi tamburški zbor. Proda radi tega ker ima tamburice za dva velika zbora! Za bralno društva, ki se hočejo prikrbeti tamburše imajo sedaj ugodno priliko. — Zvezna trgovina v Celju poslala je po naročilu g. f. f. Š. I. našem kat. bral. društvu 5 krasno vezanih knjig. Nepoznanemu darovatelju lepa hvala!

Brežiški okraj.

b Zdole pri Kozjem. Smrt zajcem, tako vpijeje kmetje v zdolskem in kozjanskem okraju. Ta preklcana dolgouha mrcina je tudi pri nas v tej hudi zimi oglodala tretjino vseh sadnih drevesc. Ob-

upati je, ako sadjar pregleduje svoja uničena drevesa. Mnogo dreves je popolnoma uničenih, ker jim je nesrečni zajec pol metra na visoko oglodal vso skorjo krog in krog. Samo na posestvu gospoda Verboška v Kozjem je uničenih nad 30 dreves, koliko pa drugim. Kmetje, — sadjarji, na noge in napovejte hudo vojsko dolgouhastemu škodljivcu! Do vojske in zmage bodete pa prišli, ako ste složni med seboj in ako na dan volitve oddaste svoje glasove onemu možu, ki pozna vaše težnje. To upamo, da se bode zgodilo. Novoizvoljene poslance bi pa prosili, da napnejo vse svoje sile, da dosežemo nov lovski zakon v korist nam kmetom in ne le grajščakom in mestni in tržki gospodi. Kmet redi zajca, ne gospoda in tako bi naj imel tudi kmet pravico zajca ubiti, kje ga dobi. Naš klic je: „Smrt zajcem“ in od tega ne odjenjamo. Več kmetov.

b Kozje. Gospodarsko bralno društvo je imelo dne 10. sušca po večernicah mesečno predavanje, katerega se je udeležilo čez trideset samo vrlo narodnih mož in mladeničev. Predavanje je imel č. g. kaplan Ivan L a h, ki je govoril o flaki in tlačenstvu in njenem stališču, potem o složnosti kmetov volilcev in o programu Kmečke zveze. Na to je prebral vse važnejše točke iz pravil Kmečke zveze in navduševal k pristopu k nji. Povdarjal je, naj bi se pridno udeleževali shodov. Drugo predavanje je imel M. P. o sadjarstvu ter razjasnil sedanje postopanje po sado nosnikih. Pojasnil je na kratko vse glavne točke, kako se drevje snaži in obrezuje, kako se izrezavajo pokvarjena dela dreves, kako se naj drevje sadi, lepo odgojuje, in gnoji. Tudi zajca, kvarljivca se je dotaknil. Nazadnje se je spomnil na letošnji mraz in pozebo trsa, kako bi se naj ta letos rezal. Vsi poslušalci so bili zadovoljni. Razni govorniki so že tudi obljubili svojo pomoč, ki bodo časoma prišli vsi na vrsto. Samo vi, ljubi kmetje in mladeniči, le udeležujte se pridno mesečnih predavanj! V kratkem bomo tudi predstavljali gledališko igro, katero še že izveste. — Kmetijska podružnica je zborovala dne 24. svečana v Polju in 3. sušca v Koprivnici. Povsod je bila udeležba mnogobrojna. Le tako naprej za prosveto in omiko kmečkega stanu. — Dne 7. sušca ob četrt na eno plaval je nad Kozjem zrakoplov, ki je plul z vso hitrostjo od severne strani proti južno zahodni strani.

b Volilni shod „Kmečke zveze“ v Rajhenburgu se je vrlo obnesel. Če tudi se bodo vršili štirje volilni shodi zaporedoma v raznih okolih rajhenburske fare, udeležilo se je shoda blizu 200 kmetov s štirimi župani. Med kmeti je bilo mnogo takih, ki so do zdaj vedno volili z liberalnimi tržani, a na tem shodu so sklenili za vsikdar dati liberalcem slovo. Čast njim, saj so dobre duše, a preslepljeni so bili po liberalnem županu Kuneju in gostobesednih tržanih. Kaplan Tračnik je govorilo novi volilni postavi, ekonom Cerjak o programu „Kmečke zveze“, domači župnik pa o programih raznih drugih strank, o slepilnem orožju liberalcev: kmet naj kmeta voli, farjev, dohtarjev ne in o cerkvenem premoženju. Kmetje so mirno sledili govorom in sklenili, da vsi pristopijo h „Kmečki zvezi“ in volijo edino le kandidata „Kmečke zveze“, naj si bo kmet ali gospod. Sklenila se je tudi rezolucija v tem smislu. S trikratnim živio na sv. očeta in cesarja, kateremu gre hvala za novo volilno postavo, se je zaključilo zborovanje. „Narodna stranka“ se je pod vodstvom krčmarja Glasa udeležila zborovanja, a ni smela razgrajati in je obmolknila, ko ji je predsednik potisnil nagobčnik na jezik na podlagi nove volilne postave.

b Bralno društvo v Pišecah priredi v nedeljo 17. marca t. l. poučevanje o pravilni rezavi vinske trte in sploh v obdelovanju vinarstva, kar bo predaval potovalni učitelj g. I. Bellé po prvi maši v šoli. Ravno tisti dan po večernicah ima Bralno društvo tudi občni zbor s sledečim vzporedom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo blagajnika in tajnika. 3. Sprejem novih udov in pobiranje udnine. 4. Raznoterosti. K obilni udeležbi vabi — odbor.

Književnost.

Ljudska knjižnica. Neštetokrat se je že izražala želja po dobrem, zlasti povestnem berivu za naše ljudstvo. Vsi trije katoliški shodi so sprejeli resolucije, ki pozivljajo pisatelje in druge sposobne osebe, naj vse store za pomnožitev, oziroma razširjanje dobrega beriva. Ta klic, zlasti po dobrih povestih, je pa tudi popolnoma upravičen. Naše ljudstvo se je zadnja leta v izobrazbi silno povzdignilo; vse bere in veliko bere. In ti pridni bralci v par letih lahko preberó vse knjige slovenskega slovstva. In potem prihajajo in prosijo novih knjig. Ali ni žalostno, da jim nimamo več kaj v roke dati? Zato je bil skrajni čas, da se temu odpomore. „Katoliška bukvarna v Ljubljani“ se je odločila, da odpravi ta nedostatek in zato je začela izdajati „Ljudsko knjižnico“. „Ljudska knjižnica“ bo svojo nalogo kolikor mogoče spretno izvršila in nudila slovenskemu ljudstvu za mal denar najboljšega zabavnega beriva v izobilju; prinašala bo izvirne pa tudi iz drugih jezikov prevedene povesti, ter ustrezala v vsakem oziru svojemu namenu. Slovenci smo imeli, odkar smo se narodno vzbudili, že nekaj „ljudskih knjižnic“, „narodnih bibliotek“, „slovenskih knjižnic“, tudi „klasja iz domačih logov“ itd., pa vse te zbirke so prej ali slej prenehale. Ali tudi to novo podjetje čaka nagla smrt? Kako ga bo sprejelo slovensko ljudstvo? „Ljudska knjižnica“ ni nastala iz dobičkaželjnosti (treba je le pogledati ceno); tudi nismo pričeli to delo z malim trudom, pač pa z velikimi težavami in ogromnimi denarnimi žrtvami; nismo in ne bomo štedili ne truda ne denarja, da zadoščamo živi potrebi in ustrezamo splošnim zahtevam slovenskega naroda in njegovih

prijateljev. Te-le tri lastnosti bo imela „Ljudska knjižnica“: Prinašala bo vseskozi zanimivo berivo; krščenstvu sovražnega, izpodtakljivega ne bo nič sprejela v svoje predele, dasi tudi ne misli biti preveč ozkosrčna; z lično obliko bo združevala najnižjo ceno. Na videz si je začrtala ozke meje, v resnici pa bo vodila svoje čitatelje širom sveta ter jih v prijetni obliki seznanjala z življenjem in trpljenjem tujih narodov v sedanosti in preteklosti. Pisatelji naši in tuji so napisali toliko lepega, čistega, umetniško dovršenega, da nam ni treba segati po umazanem berivu, ki draži samo radovednost in kuži domišljijo mladine. V lepi obliki bistrili glavo, blažiti srce, krepijo voljo, to namerava „Ljudska knjižnica“. S temi cilji bo pa tudi najboljše pospeševala pravo omiko Slovencev. In tako trdno upamo, da bo „Ljudska knjižnica“ v vsaki hiši in da njeni snopiči ne bodo ležali nerazrezani po policah, ampak da se bodo z veseljem prebirali in potem skrbno hranili v domači, družinski knjižnici, ki naj bi jo imela vsaka družina. Vsak sešitek je preračunan na tri tiskovne pole t. j. 48 strani in bo veljal 20 vin., po pošti 22 vin. Na mesec bosta izšla dva taka snopiča. „Ljudska knjižnica“ se bo pošiljala le onim, ki bodo plačali vsaj 10 sešitkov naprej ali osebno ali po položnici, katera bo prvemu in vsakemu desetemu sešitku pridejana; za 10 sešitkov naj se pošlje K 2.20 s poštino vred. Ustavilo se bo dopošiljanje z onim sešitkom, s katerim poteče naročnina. Vsa naročila naj se naslovijo na „Katoliško Bukvarno“ v Ljubljani. Sedaj pa na delo, prijatelji lepe knjige! Razširite „Ljudsko knjižnico“ v zadnjo kočo; naj zlasti ob dolgih zimskih večerih čitanje njenih mičnih povesti blaži srca, vedri duha in dviga omiko našega vedoželjnega ljudstva! Današnjemu listu prilagamo naročilno dopisnico za „Ljudsko knjižnico“. Kdor si jo hoče naročiti, naj napiše svoj natančen naslov in prilepi znamko za 3 vinarje.

Najnovejše novice.

V Stari vasi pri Vidmu se je pojavil legar. Do sedaj je bolezen omejena samo na eno hišo, kjer sta bolni dve osebi.

Iz Trbovelj. Umrl je 49letni posestnik in rudarski paznik Ivan Dergan. — Ponesrečil je 9. t. m. v jami rudar Smodič. Vsula se je naj plast premoga, v par trenutkih je bil mrtev. Zaposla žena s 6 otroci. — Rudniški ekonom Lapornik je kupil v Trbovljah Pirnatovo hišo. — Fotograf Birolla se je preselil v Zagorje na Kranjsko. — Uradno zapečatili so socialdemokratski konzum na Vodah. Dolga je baje 14.000 K. Vodja konzuma, Rinaldo, je stopil v službo kot kovač v električni centrali. Tako je splavala po Savi zadnja sled nekdanje socialdemokratske slave. — Shod Narodne stranke se je vršil dne 3. t. m. pri Forteu na Vodah. Čudno prijateljski so nastopili kot govorniki dr. Gosak, dr. Karlovšek in tukajšnji socialdemokratski kandidat Čobal. Drug ni dobil besede. Veselilo bi nas, če bi „narodna“ stranka tudi res kaj storila za narod. Pa kakor se kaže, bo vse njeno delo v tem, da spletakari pri volitvah proti Kmečki zvezi. — Zanimiv bo pri nas volilni boj, ker bodo nastopile s svojimi kandidati štiri stranke. Večino glasov dobi Kmečka zveza, ker je delavstvo po številu preslabo, da bi nastopilo s svojim kandidatom in bo oddalo glasove kmečkemu poslancu. — Sv. misijon, ki je bil lansko leto zavoljo legarja odpovedan, bo letos od 17. do 26. t. m. Vodili ga bodo oo. jezuiti iz Ljubljane.

Sv. Barbara v Haložah. V ponedeljek 11. t. m. je umrl gospod Bogomir Ulrich, bivši oskrbnik borske grajščine, sedaj posestnik v Cirkuljanah. N. v m. p.!

Velikanedelja. Tu se bo obhajal sv. misijon od 20. do 27. t. m. pod vodstvom č. gg. misijonarjev iz Celja.

Št. Jurij ob juž. žel. V nedeljo dne 10. t. m. imela je Narodna stranka pri nas svoj javni ljudski shod. Ni vredno o tem mnogo poročati, ker se je na drugih shodih te stranke že itak večkrat govorilo kakor tukaj. Fridrih je razvil dolgovezni program Narodne stranke, da smo se ga že vsi naveličali. Obljuboval nam je toliko, kakor da bi imel vso oblast v rokah. Za njim je dr. Kukovec govoril po svoji navadi proti Kmečki zvezi; in da je bil njegov govor popoln, je zasolil par gorkih duhovnikov. Hvali Narodno stranko in priporoča kandidata, katerega bode Narodna stranka postavila. Ves utis celega shoda tudi pri pristaših so pokvarili govori cestnega Jožeka, učitelja Kvedra, ki je govoril celo zoper svoje stanovske brate, in sicer je dejal, da se za to med nami širijo nemčurske šole radi pomanjkanja zmognih učiteljev. Nazadnje je govoril H. Osel goriški, ki se je pa svoj govor tako slabo naučil, da mu je moral učitelj Čulek s sultanom pomagati. Predsednik zborovanja je bil mogočni Čulek. Zbralo se je bilo krog 200 radovednih ljudi, moških in žensk. Prišli so vsi tukajšnji pristaši Narodne stranke in so po vzgledu župana Urleba prav pridno ploskali, tudi tedaj, ko ni bilo potreba. Da se je po celi dvorani slišalo ploskanje, za to so pa trije Celjani vzdaj ploskali (seveda sami), kajti drugi kmetje so ostali popolnoma mirni in so obsojali le neslane napade na Kmečko zvezo in se popraševali, kaj da Narodna stranka ne govori ničesar o tem, kakšno stališče zavzema proti veri; kajti izjava dr. Kukoveca je bila samo pesek v oči, izjava cestnega Jožeka pa tako nerodna, da

je ni nihče upošteval. G. doktor iz Celja, saj Vas poznamo kmetje, pustite nas rajši pri miru, mi že znamo sami misliti, ni treba, da nas bi vi hodili učiti, kako moramo misliti. — Narodna stranka je izobesila pri nas velikanske plakate pod tvrdko „nedodvisni kmetje.“ Tam je veliko število kmetov podpisanih. Kako so se ti podpisi dobili, vam povem dva vzgleda, ki jih lahko dokažemo s pričami. K enemu našemu kmetu prišel je župan ter mu je rekel: Ali si za to, da kmet kmeta voli, podpiše se! In sedaj je proti svoji volji na plakatu, on je namreč pristaš Kmečke zveze. Drugi je pa izjavil, da sploh ni nikoli podpisal ničesar in hoče celo zaradi tega tožiti. Glejte, glejte, tako nam pomaga Narodna stranka množiti naše vrste!

Farbarija Narodne stranke. V Celju in v celnem celjskem volilnem okraju so nabiti lepaki, ki vabijo neodvisne kmete na shod v Zalec dne 17. t. m., da tam postavijo kandidata, ki mora biti katoliškega prepričanja in hmeljar. Spodaj je natisnjenih kakih 40 imen raznih posestnikov vseh vrst: Nemcev, Štajerčijančev, pristašev Narodne stranke in Kmečke zveze. Kdor to bere, ve takoj, da te kolobocije ni nihče drugi skupaj spravil, kakor voditelj Narodne stranke. Imen sicer niso dali tiskati na lepak, ker bi se vsak kmet vabilu smejal. Pač pa pošiljajo po pošti svojim zaupnikom posebne oklice, in na teh so podpisani pravi sklicatelji žalskega liberalnega shoda, sledeči možje „katoliškega prepričanja“: Sireca, dr. Karba, Lipuš, Čulek, dr. Božič in spodaj dr. Kukovec. In ti trdijo, da hočejo postaviti za kandidata moža katoliškega prepričanja. Menda vendar ne bode noben pameten kmet tako slep, da bi šel tem možem na limanice.

Listnica uredništva.

Črešnice: Bi samo duhove razdružilo. — Rajhenburg: Žalivo, tožljivo. — Sv. Bolfank: S tem samo ljudi opozorimo. — Izpod Oljске gore: Tudi od nasprotne strani dobili dopis, da to ni res. Se bomo še natančneje informirali. — Luče nad Celjem: Taki dopisi samo razburjajo, dajte se poslužiti postavnih potov. Bo pomagalo. Pozdravljeni. — Prevorje: Na zaupnem shodu se bo lahko o tem prosto govorilo. — Piršenberg: Podpis nečitljiv. Kako ime? Prosimo pojasnila. Sicer pa vas opozarjamo, da popravek ni pravilen, vkljub temu ga hočemo, v kolikor je stvaren, objaviti. — Ljutomer: Ali imate priče? — Sv. Barbara v Haložah: Takih zasebnih stvari ni lepo vlačiti v javnost. Primitve ga na gospodarskem in političnem polju. — Sv. Martin ob Paki: Hvala lepa za priznanje. Prosimo le poročajte! Pozdrave! — Ščavnica, Obrež: Za to štev. prepozno, prihodnjt!

Loterijske številke.

Dne 9. marca 1907.				
Gradec	42	58	28	43 86
Dunaj	90	36	5	35 22

Vzajemna zavarovalnica zoper ogenj na Ljubnem

sklicuje svoj

redni letni občni zbor

na dan 20. marca t. l. ob 10. uri dopoldne v gostilni Ivana Ermenca.

Vspored:

1. Pregled in odobrenje letnega računa za l. 1906.
2. Določitev letne plače za poslovanje.
3. Prememba pravil §§ 22., 32. in 57.

Ako se prvič sklicanega občnega zbora ne udeleži zadostno število udov, se vrši isti dne 21. marca ob 10. uri istotam in z istim sporedom. 174 1 Načelnik: J. Kopušar.

Vabilo

na

VII. redni občni zbor

Slovenske posojilnice pri Sv. Benediktu v Sl. g.

Ker se dne 10. sušca t. l. ni zbralo zadostno število zadržnikov, se bode isti vršil dne 24. sušca t. l. popoldne ob 3. uri v posojilničnih prostorih in sicer ob vsaki udeležbi.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva. 182 1
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računa za l. 1906.
4. Čitanje revizijskega poročila „Zadružne zveze“ ter ukrepi glede istega.
5. Razni predlogi. Načelstvo.

Zahvala.

Najpristranejšo zahvalo za izkazano tolažbo in sožalje povodom bolezni in smrti svoje drage matere, oziroma stare matere in tašče Marije Lipovšek, izreka vsem sorodnikom in znancem ter vsem, ki so drago rajno spremljali na božjo njivo.

Rodbina Samčeva na Ložnici pri Celju.

Kovaškega učenca 14 do 16 let starega, močnega, takoj sprejme Anton Močnik, kovač v Lokah, p. Mozirje. 176 2-1

Rože za cerkve, gostije in primicije izdeluje po najnižji ceni Ter. Senekovič, Mühlgasse 24, Maribor. 179 1-1

Harmonike bom prodajal zelo po ceni do 1. julija, lastni izdelki. Cena je najmanj za 20 K nižja. Fr. Bakšek, izdelovatelj harmonik, Breg pri Ptuj. 180 3-1

Zaradi smrti urarja se v Ptuj takoj mala urarica prodaja. Natanč-

neje pove vdova gospa Ter. Wesing, Ptuj, Dravska ulica 178 1-1

Zgubila se je raz voza v soboto dne 23. febr. med ciglarno v Leiterspergu do ceste v St. Lenart v Sl. gor. 1 vreča z 50 kg živinske klaje „Lucus“. Poštini najditelj naj odda vrečo proti odškodnini v gostilni Nekrep ali pa naj odda v upravnistvo svoj naslov. (Vreča je bila zamamovana z Tierfutterfabrik Fattinger u. Comp., Wien.

Singa za grajščino. slov. in nemškega jezika zmožen se takoj sprejme na neko grajščino. Prednost imajo vojašine proti. Naslov pove upravništvo. 177 2-1